

J.A. VALSTYBĖS PASISAKĖ UŽ VETO TEISĘ

CONNALLY PASISAKĖ UŽ DIDŽIŲJŲ VALSTYBIŲ VIENINGUMO PRINCIPĄ

Amerika siūlo aiškiai nustatyti, kuriais atvejais galima vartoti veto teisę

LAKE SUCCESS, N. Y., lap. 15 d. — Senatorius Tom Connally Jungtinių A. Valstybių vardu pareiškė Jungtinių Tautų konferencijai, kad Amerika yra priešinga čarterio pakaitoms dabartiniu metu, ji nenori panaikinti didžiųjų valstybių veto privilegijų saugumo taryboje.

Connally įspėjo susirinkusius, kad nesutarimas didžiųjų valstybių tarpe veto klausime dabartiniu metu gali duoti neigiamus rezultatus, visi nori taikos, tuo tarpu nesutarimas nuvestų prie karo. Jis paskelbė devynių punktų programą, kuriuos J. Valstybių valdžia rengiasi pasilaikyti.

Connally tvirtina, kad vieningumo principą Amerika skaito vienu svarbiausiu pasiekimu naujai sudarytos tarptautinės organizacijos veikimui. Jis sako, kad čarteris uždeda didžiosioms valstybėms pareigą susitarti kiekvieno svarbesniu klausimu.

Amerikos valdžia mano, kad veto teisę privalo būti naudojama tiksliai reikais ir išimtiniais atvejais, ir kad veto negali palikuoti bet kurių valstybių nuo svarbių ir principinių pareigų. Amerika nenori

keisti čarterio dabartiniu momentu, bet turi vilčių tatau padaryti netolimoje ateityje.

Connally pareiškė, kad veto privalo būti aiškiai nusakytas, kad iš anksto būtų aišku, kada ir kur galima veto teisę vartoti ir taikyti. Paskutinių mėnesių praktika parodė, jog šis klausimas būtinai privalo būti aptartas.

Gromyko tvirtina, kad sovietų valdžia tiksliai vartojo veto teisę, ji nenori daryti jokių apribojimų, kaip tai siūlo britai su amerikiečiais.

Amerikos, prancūzų ir britų užsienio ministeriai atmetė sovietų reikalavimus Triesto statuto reikalu, o Molotovas šandien dar vieną įteikė. Sovietų komisaras tvirtina, kad be šių reikalavimų Rusija jokių būdu nesutiks pasirašyti taikos sutarčių.

Sekretorius Byrnes pareiškė Molotovui, kad sovietų reikalavimai nepriimtini, nes jie neduoda jokios garantijos Trieste ir jo apylinkėse esančiom mažumoms. Byrnes labai susirūpinęs, nes jam atrodo, kad užsienio ministerių nesutarimas dėl sutarčių pakenks Jungtinių Tautų organizacijos prestižui.

—UŽPUOLIKŲ GAUJOS ĮSIVERŽIA IŠ JUGOSLAVIJOS, — SAKO TSALDARIS

Graikų kariuomenės vadovybė tariasi su britais, valdžia rengia skundą saugumo tarybai

ATĖNAI, Graikija, lap. 15 d. — Šiaurės Graikijoje, Skra srityje, eina nepaprastai kruvinos kovos su įsiveržusiais partizanais, paskelbė graikų karo vadovybė.

Prieš tris dienas moderniausiasiais ginklais ginkluoti užpuolikai batalijomis peržengė sieną, užėmė starteginius kelius ir užėmė Skra miestelį. Graikų kariuomenė išvyjo užpuolikus, šimtas jų žuvo kovos lauke, bet gyvybės neteko daug graikų.

PASIEŅI DAR TEBEVALDO ĮSIVERŽELIAI

Premjeras Tsaldaris šandien viešai pareiškė, kad kulkosvaidžiais, šautuvais ir rankinėmis granatomis ginkluotos gaujos įsiveržė Graikijon iš Jugoslavijos.

Graikų daliniai išvyjo įsibrovėlius iš Skra, bet prie sienos nepajėgė prieiti, nes jie ten įsistiprino.

Įsibrovėliai turi dar kelias vietas kalnuose, bet prie Skra vyko pats kruviniausias mūšis.

PARTIJŲ IR KARO VADAI TARIASI

Graikų karo vadai tariasi su britais dėl naujai susidariusios padėties.

Premjeras Tsaldaris tariasi ir su partijų vadais, jis siūlo sudaryti visų partijų kabinetą

Debesi jau paverčia į sniegą

SCHENECTADY, N. Y., lap. 15 d. — Mokslininkai Irving Langmuir ir V. Schaeffer vakar vieną mažą debesėlį paverė į sniegą ir ledus.

Jie pakilo lėktuvu ir paleido į debesį paruoštus chemikalus, kurie tuojau paverė debesį į sniegą ir ledą kruopas.

Manoma, kad šis naujas išradimas bus naudingas ūkiui ir karo tikslams. Ateityje žmonės galės priversti debesį nusileisti, jei bus reikalingas.

GARSO BANGOMIS NAIKINA MIKROBUS

Mokslininkas H. D. Von Jeneff paskelbė naują dar vieną išradimą. Jis patyrė, kad šimtamilijoninėmis garso bangomis galima užmušti mikrobus.

Chicagoje suvažiavusiems mokslininkams jis pareiškė, kad jau dabar šios trumpos bangos vartojamos žaliai kenuotam maistui apsaugoti. Jau pagaminta mašina, kuri viena sekunde padaro 450,000 bangų.

—Valdžios ekonomistai praneša, kad pragyvenimas brangsta; 28 svarbiausieji reikmenys pabrango 7.4%.

Tikisi gaminti kosminius spindulius

DOVER, N. J., lapkr. 15 d. — Prof. Donald W. Kerst tvirtina, kad netolimoje ateityje kosminius spindulius galės pagaminti vien sagutės paspaudimu laboratorijoje.

Jis pareiškė, kad apie šiuos spindulius daug kalbėta, bet iki šio meto tikrumoje labai mažai jie pažįstami.

Kosminius spindulius gamins naujai pastatytu betatronu, kuris sugeba pagaminti 250 milijonų voltų energiją.

Galimos italų valdžios pakaitos

ROMA, Italija, lapkr. 15 d. — Politiniuose sluoksniuose manoma, kad italų valdžioje įvyks esminių pakaitų.

Sekmadienį praversti savivaldybių rinkimai parodo, kad krikščionių įtaka paskutinių metu žymiai nusmuko, kairieji norės gauti daugiau vietų.

Anksčiau krikščionys surinko 27% balsų, tuo tarpu praeitą sekmadienį jie gavo tik 19%. Anksčiau Gianini beveik nieko negavo, o sekmadienį jis buvo antruoju laimėtoju.

Amerikiečiai gavo tris premijas

STOCKHOLM, Švedija, lap. 15 d. — Nobelio taikos premiją gavo bostonietė Emily Greene Balch ir pagarsėjęs ekonomistas dr. John R. Mott.

Fizikos premiją gavo Harvardo Universiteto profesorius Percy Williams Bridgman, o chemijos premija išdalyta trim: daktarams James Sumner, W. M. Stanley ir J. H. Northrop.

Literatūros premija atiduota šveicarietui vokiečiui Hermann Hesse.

Berle apie Roosevelt politiką

NEW YORK, N. Y., lapkr. 15 d. — Adolph A. Berle, buvęs užsienio sekretorius pavaduotojas, pareiškė, kad F. D. Rooseveltas niekad nevedė pro-rusiskos politikos.

Iš senesnių išleistas Elliott Roosevelto knygos susidarė įspūdis, sako, kad F. D. R. būtų vedęs kovą prieš britus ir už sovietus.

Berle tvirtina, kad Wallace jokių būdu negali būti "dvasiiniu Roosevelto idėjų paveldėtoju."

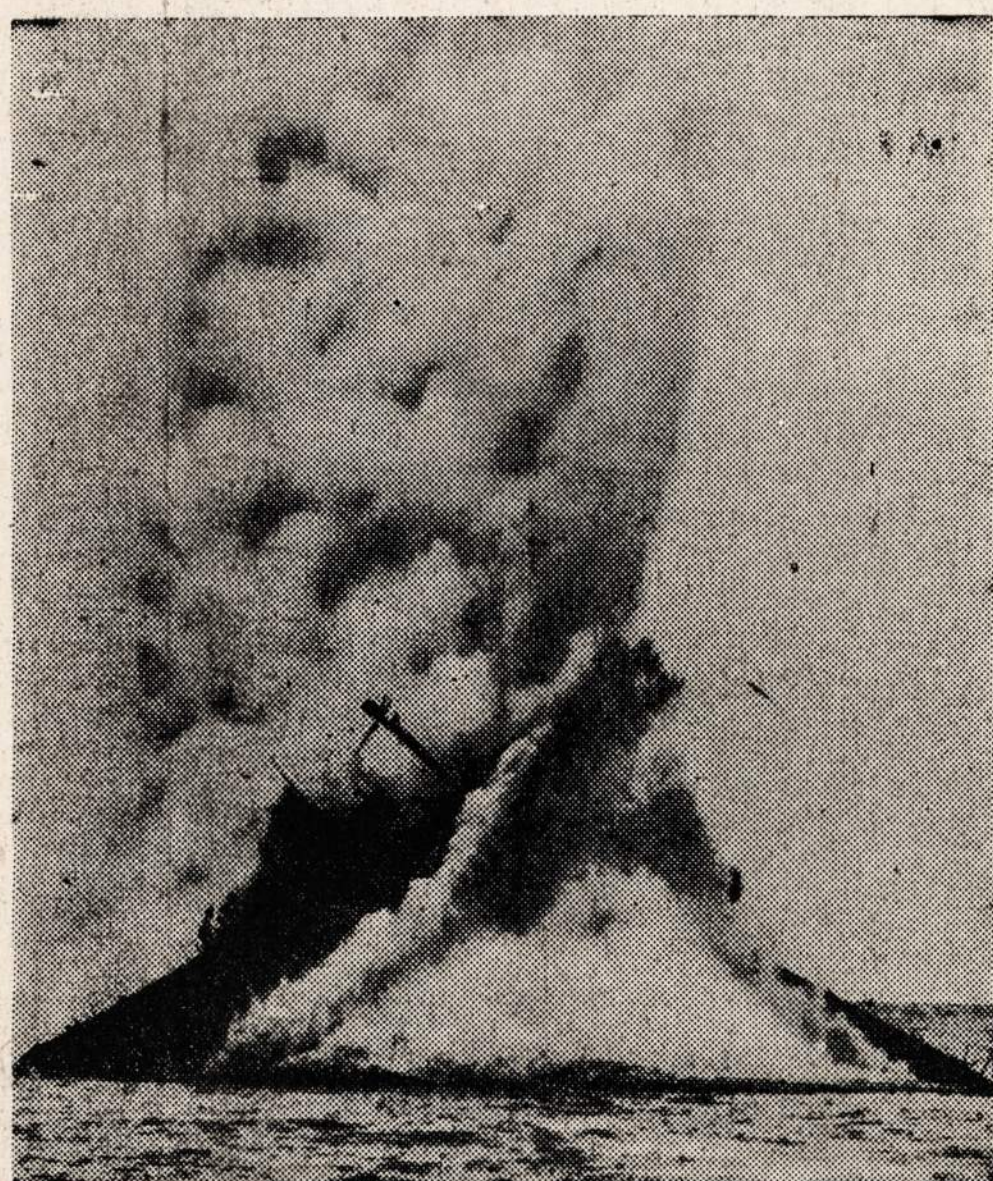
Maskvos advokatai draugiški

MASKVA, Rusija, lap. 15 d. — Sovietų valdžia uždėdė advokatų draugišką, prie kurios priklausė apie tūkstantis Maskvos teisininkų.

"Izvestijos" sako, kad advokatai buvo labai draugiškai susigyvenę, tartum tai būtų buvusi vienos šeimos nariai.

Komunistai patarė advokatams sumažinti kvėpių davimą ir ėmimą, sustiprinti "ideologinę propagandą", bet advokatai nekreipė dėmesio į patarimus.

Skandina Nelaisvėn Pasidavusį Narlaivį

PROVINCETOWN, MASS. — Vokiečių submarinas skandinamas naujausios rūšies torpeda.

LEWIS PRANEŠĖ, KAD ANGLIAKASIŲ SUSITARIMAS JAU NEGALIOJA

Prezidentas Chiang vakar atidarė parlamentą, paruoš nuostatus konstitucinei valdžiai

WASHINGTON, D. C., lapkr. 15 d. — John L. Lewis šandien pranešė valdžiai, kad angliakasių ir valdžios sutartis negalioja.

Jis tai privalo padaryti penkiom dienom prieš darbo nutraukimą. Trečiadienį angliakasiai mes darbą, nes be sutarties jie nedirba.

Prezidentas Trumanas apgailestavo, kad Lewis nepaklausė valdžios patarimo ir nesutiko padaryti 60 dienų paliaubų.

ANGLIAKASIŲ KLAUSIMAS KOMPLIKUOJASI

Sekretorius Krug tvirtina, kad angliakasiai negali laužyti sutarties, jie privalo tęsti darbą, nes valdžia pildo visus pasžadėjimus.

Be to, valdžia nori visą reikalą perleisti kasyklų savininkams. Prezidentas patarė dar kartą apsvastyti visą reikalą, bet Lewis atsisakė.

Yra pagrindo manyti, kad trečiadienį 400,000 angliakasių nedirbs.

Sudarys konstitucinę valdžią

NANKING, Kinija, lapkr. 15 d. — Prezidentas Chiang šandien iškilmingai atidarė laikinąją tautos parlamentą, kuris turės aptarti nuostatus konstitucinei krašto valdžiai sudaryti.

Parlamentas neposėdžiavo ištisą dešimtį metų, užtat šandien labai džiaugsmingai buvo paskelbta prezidentui Chiang.

Komunistai atsisakė siųsti savo atstovus į parlamentą, kaip jie buvo pasižadėję tai daryti.

KOMUNISTAI RENGIA CIVILINIAM KARUI

Yenan radijas pasakoja, kad nuo šios dienos visi komunistų daliniai dar atkakliau puls valdžios laikomas teritorijas.

Chou En-lai, vyriausiasis pasitarimų lyderis, pareiškė, kad

gen. Chiang visiškai nutraukė susitarimus, jis išvažiavo į Yenaną.

Chiang laukė 4 dienas, kad komunistai atvyktų, bet šie nenori bendradarbiauti.

Sudarė bloką prieš Mikolajczyką

VARŠUVA, Lenkija, lapkr. 15 d. — Sovietų kontroliuojama spauda paskelbė, kad visos valdiškos partijos sudarė bloką prieš Mikolajczyko vadovaujamą valstiečių partiją.

Blokan įeina komunistų kontroliuojamos įvairios "darbininkų", "socialistų" ir "valstiečių" partijos.

Partijos susitars dėl atstovų skaičiaus. Mikolajczykas yra pasiryžęs kovoti vienas, jis tikisi gauti balsų daugumą.

Amerika neduos pinigų UNRRAI

WASHINGTON, D. C., lapkr. 15 d. — Nežiūrint į LaGuardijos pakartotinius pareiškimus, J. Valstybių valdžia nesirengia duoti pinigų UNRRAI.

Dean Acheson pareiškė, kad J. Valstybės yra pasiryžusios išklausti prašymus ir reikalavimus; jeigu bus reikalinga pašalpa, tai tada duos arba skolins pinigų.

Amerika daugiausia davė UNRRAI, bet sovietų valdžia teikiama pašalpą naudojo politiniams tikslams, todėl ateinančiais metais Amerikos pašalpa teiks ir dalins patys amerikiečiai.

—Sovietų valdžia nutarė mobilizuoti 200,000 berniukų ir mergaičių geležinkeliams ir kitiems valdžios darbams aptarnauti.

—50 mylių atstumoje nuo Burbank, Cal., lakūnas pastebėjo nukritusį kelevinį lėktuvą, gyvų žmonių aplinkui nesimatė.

LIETUVOJE NKVD AREŠTAVO POETUS KAZĮ BORUTĄ IR KAZĮ JAKUBĖNĄ

Toliau eis "Tremtinių žinios", "Mūsų Kelias", "Mintis" ir "Žiburiai", kiti uždaryti

Iš Europos ateinančios žinios sako, kad NKVD agentai prieš trejetą mėnesių suėmė visą eilę rašytojų, poetų ir žurnalistų. Pirmon eilėn okupantų policija areštavo rašytoją ir poetą Kazį Borutą, poetą Kazį Jakubėną ir daugelį kitų. Suimtuosius tardo dieną ir naktį, reikalaudami prisipažinti prie nebūty dalykų, išpasakoti apie priešvalstybinį veikimą ir t.t.

Vos tikėtai Raudonoji Armija okupavo Lietuvą, visi rašytojai buvo priversti užpildyti specialias NKVD paruoštas anketas. Kiekvienas turėjo išpasakoti, ką veikė vokiečių okupacijos metu, ar vedė kovą prieš nacių, su kuo toje kovoje bendradarbiavo. Vėliau reikalavo, kad kiekvienas iš jų teigiamai atsiliptų apie okupantų primestą Paleckio valdžią, o dar vėliau, — kad pradėtų vesti kampaniją prieš partizanus ir nepriklausomybės norinčius asmenis.

Kaip Boruta, taip Jakubėnas vokiečių okupacijos laikais buvo priverstai slapstyti nuo gestapo, bet dabar abu pateko į čekos kalėjimą.

ŠEŠIEMS TREMTINIAMS — 1 LAIKRAŠČIO EGZ.

("Naujienu" korespondento prašymas iš Vokietijos)

Nuo spalio 15 d. įsigalioja nauja amerikiečių zonoje spaudos tvarka, pagal kurią visiems tremtiniams paliekamas tik toks bendras laikraščių tiražas, kad maždaug šešiams žmonėms iš eilės vienas laikraščio egzempliorius.

Pagal naują patvarkymą, lietuviams paliekama tik keturi laikraščiai su bendru apie 6-7 tūkstančių tiražu.

Šiems laikraščiams leidimus ateityje turi išduoti ir juos prižiūrėti ne UNRRA, kaip iki šiol, bet karinė amerikiečių valdžia.

DAUGELIS LAIKRAŠČIŲ TURĖS LIKVIDUOTIS

Iš lietuviškųjų laikraščių licencijas jau yra gavę Wiesbaden "Tremtinių žinios", Dillingeno "Mūsų Kelias", Memmingeno "Mintis" ir Augsburg "Žiburiai".

Pagal naują patvarkymą laikraščiai "Mūsų Viltis", Schweinfurto "Tėviškės Garsas", Kirchheimo "Apžvalga", kunigų "Naujasis Gyvenimas", Muencheno "Aidai" ir kt. turi likviduotis.

UNRRA GALĖS LEIST MAŽUS LAIKRAŠTUKUS

Šiuo reikalu kai kurie likviduoti turį laikraščiai kreipėsi į atitinkamas žinybas ir išsiaiškino, jog licencijų negavę laikraščiai negaus iš amerikiečių karinės valdžios popieriaus, o taip pat jiems neleidžiama išplėsti platinimą visoje zonoje.

—Eiden reikalauja valdžią priversti rusus padėti vokiečiams, jie privalo duoti dalį maisto.

Vėliausios Naujienos

—Molotovas pusantros valandos kalbėjo, pasakodamas, kad Rusija neatsisakys nuo veto teisės. Višinskis taip pat tvirtino, kad ir kalbos negali būti apie veto panaikinimą, Rusija nenusileis.

—Atrodo, kad valdžia rengiasi imtis priemonių prieš John L. Lewis, jis neturi teisės vienšališkai nutraukti sutartį su valdžia. Sutartyje sakoma, kad Lewis neturi teisės kelti algų ir valandų klausimo, kol valdžia valdys kasyklas.

—Iš Kanados ateina šalčio banga, kuri palies visas šiaurės valstijas.

—Sekretorius Byrnes stengiasi įtikinti Molotovą apie reikalą priimti Paryžiaus konferencijos nutarimus. Jeigu Molotovas nenusileistų, tai Byrnes pasiūlys tuojau pradėti svarstyti Vokietijos taikos projektą, nes dėl kitų sutarčių suvažiavusių negalės susitarti.

—Nuo gruodžio 1 dienos valdžia panaikins veikiančius kredito suvaržymus.

—Graikų karo ministeris pareiškė, kad krašte eina karas, valdžia ir visuomenė privalo rimtai susirūpinti, nes šiaurės sritin kasdien įsiveržia tūkstančiai moderniai ginkluotų vyrų.

—CIO kongresas davė Philip Murray teisę pašalinti komunistus iš atsakomųjų vietų, jeigu jie kenks CIO politikai.

Vakare liis, šals.
Saulė teka — 6:41; leidžiasi — 4:30.

IGNUI MOSCICKIUI PASIMIRUS

(VIETOJ NEKROLOGO)

1940 m. pavasarį, pravažiudamas pro Šveicariją, patyriau, kad buvęs Lenkijos prezidentas Prof. Ignas Moscickis, pasitraukęs prieš vokiečių okupaciją iš Lenkijos ir atsistatydinęs iš prezidento pareigų, apsigyvenęs esąs Šveicarijoje, kurios piliečiu jis buvo pataps dar prieš didįjį 1914/18 m. karą. Iš savo pažįstamojo p. Modzelewskio, buv. Lenkijos ministro Berne, patyriau, kad p. Moscickis atvykęs Šveicariją su žmona. Su jais kartu gyvenanti jo dukterė iš pirmos žmonos su vaiku ir vyrui inž. Bobkovskiu, buv. viceministru Susisiekimo Ministerijoje. Gyvena jie visi Friburge daugiau nei kulkiai iš pensijos, kurią Moscickis gauna iš Anger (buv. tuomet exilinės lenkų vyriausybės sostinės) studentų prieglaudoje "Misericorde" (Foyer St. Justin).

—Kuo yra užimtas p. Moscickis? — klausiu p. Modzelewskio.

—Rašo atsiminimus. — atsaako. — Kartu betgi rengiasi ir į savo mokslą grįžti. Atrodo labai gerai, turint omenyje, kad eina jau 72-us metus. Kasdien vaikšto ir daug vaikšto. Padaro net po 10 kilometrų kelio.

P. Moscickį pažinau dar savo studentavimo laikais Šveicarijoje, nuvykdamas laikas nuo laiko Friburgan, kur jis tuomet dirbo Fizikos-Chemijos Institute. Pažintį teko atnaujinti su juo Varšuvoje jo prezidentavimo laikais prieš karą. Todel nutariau jį aplankyti Friburge.

Nuvykus man pas jį paskirtu laiku po pietų balandžio 4 d., pasitiko mane p. Bobkovskis. Palikus apsiaustą koridoriuje, įvedė mane į labai kuklų vienu langų salionėlį, kuris buvo kartu ir dirbtamas p. Moscickio kambarys. Už lango buvo matytis darželio krūmai. Kambarys buvo labai kukliai mobiliuotas, bet jaukus. P. Moscickis pasitiko mane ištisomis rankomis, reikšdamas džiaugsmo dėl mano atsilankymo, pasodino mane sofoje, pats atsėdęs prie dirbamto stalo. P. Bobkovskis pasiūliko ir asistavo visam mūsų pasimatymui. Palei sofa-

ant mažo staliuko buvo jau paręngta arbatai, kuri netrukus ir buvo įnešta. Įnešė p. Bobkovskio vaikų auklė, lenkė senutė. Pradėjė gerti arbatą, užkandžiaudami mažučiais buterbais, tortu ir pyragaisiais, ėmėme kalbėtis, dalydamiesi iš pradijų Friburgo atsiminimais, informacijomis apie savo šeimas ir t.t.

Apie politiką pradėjo pats pirmas kalbėti p. Moscickis. Prasidėjo labai gyvas, labai draugiškas pasikalbėjimas, primenas daugiau studentiškas diskusijas, ne prezidento pasikalbėjimus. Oficialumas buvo paliktas toli, toli — Varšuvoje, o kalbėjosi vien senai pažįstamieji. Atvirai ir širdingai. Nors, teisybė, nei vienas, nei antras neperžengė tam tikrų ribų, kurios galėtų šiuo ar tuo kompromituoti vieną ar antrą pusę.

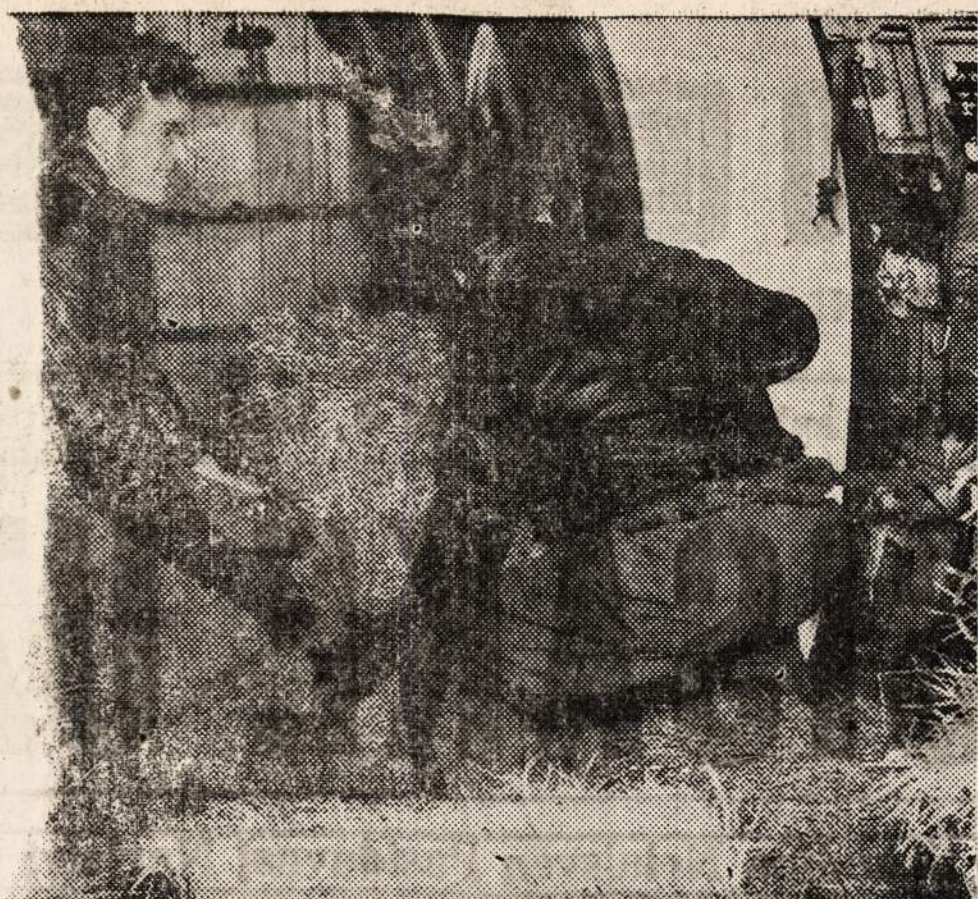
Pasikalbėjimas užsitęsė ištisai dvi valandas. Žinoma, buvo daugiausia kalbėtasi apie Lenkiją, Lietuvą, Vokietiją ir Rusiją. Be programos, kaip kalbėsi senai pažįstami, netikėtai susitiko, šokinėdami nuo temos prie temos. Vedžiau pasikalbėjimą neįtamai prie temų, kurios mane ypačiai interesavo.

Surašyti visa ką kas buvo kalbėjosi, nebūtų ir lengva. Bet pasistengsiu, pasinaudodamas savo užrašais ir susistemines pasikalbėjimo temas, patiekti čia maž-daug pasikalbėjimo turinį.

Pasitraukęs iš valstybės gyvenimo, p. Moscickis sakėsi vis delto tebegyvenas tais pačiais valstybės reikalais, griaužias jais ir pralaidžias ne kartą nemigos naktis, susirūpinęs jais. Perkratinęs ne kartą savo sąžinę, ar kartais nepadarėta ko, kas nelaimė išaukė. Rodos, esą, kad buvę visa kas daroma, kas buvę galima.

Vokičiais, nežiurint padaryto su jais susitarimo, nepasitiki. Net Pilsudskis, padaręs jį, pats sakė, kad tai netversia ilgiau 4 metų. Jis jau to, sakė, nebeprigyvėsi. Jau be jo reikėsia toliau narplioti užsimez-gusį mazgą...

—Bet kas, girdi, beliko daryti? Vokičiai pasirodė stipresni, greičiau pasirėngę, išleidę daugiau nei 90 milijardų ginklaimosi reikalams, kuomet Lenkija teisingai per tą patį laiką surinktiems pat reikalams vos 3½ milijardų. Jei, girdi, Lenkijos biudžetas būtų galima buvę vietoj 2 milijardų metams privartyti ligi 6 milijardų kas-

Two Lowfy, Colo. — Lėktuvai, yra teikiama pagalba tiek žmonėms, tiek galvijams. Dėl nepaprastos audros nemažas skaičius žmonių liko izoliuoti.

SOUTH BEND, Ind. — Treniruotojas Hugh Burns mankština Notre Dame universiteto futbolo komandos nario sužeistą kulnį.

met, tai būtų buvę kas kita. Bet to negalima buvę pasiekti. Kraštas po didžiojo karo turėjęs vesti ilgas kovas už valstybės konsolidavimą su savo kaimynais. Tatai išvarginę kraštą. Todel nesuskubo persiorganizuoti. Net žemės reformos nesuskubta padaryti. Lietuva, girdi, buvusi laimingesnė tuo atžvilgiu padėtyje: turėdama dvarininkų luomą autolusį nuo savo tautos, galėjo praversti žemės reformą, nesiskaitydama su tuo luomu, sukonsoliduoti valstiečius ir jais pasiremti savo tolesniame darbe sulverti stiprias kooperatyvas, žodžiu — patiesti valstybei stiprią ekonominę bazę. Ir Lenkija buvusi pradėjusi eiti panašia kryptimi, bet rasdavo daug kliuvinių tame darbe, vėlinosi, nesuskubo. Po karo turėdama virsti Lenkijoje kitylaip: turėdanti jį socialiniu atžvilgiu persigurpuoti, turėdama todel ir kiti galvalai, ypač valstiečiai, pasireikšti. Jis tikėsi, kad tai būsių į sveikatą Lenkijai. Ji atsinaujysianti...

Teiravosi, ar mes daug turime lenkų pabėgėlių, ar jie nesudarą mums vargo, kaip jie laikėsi?

Paaškinau p. Moscickiui, kad turime kartu su internuotaisiais ir pabėgėliais apie 100,000. Tatai mums sudaro, aiškinau, didelę ir sunkią našta. Šiek tiek yra grįžę į savo kraštą, kiek išvykę toliau, bet tų yra nedaug. Dauguma lieka ir laukia karo galo. Prievarta nieko nevarome išvykti, žinodami, kad tai galėtų sudaryti ne vienam gyvybės pavojų. Paaškinau taip pat, kad tarp pabėgėlių yra, deja, ir neramių elementų, ypač jaunomenės tarpe, kurie sukelia pas mus pasipiktinimą.

—Ak! — sakė p. Moscickis — su jaunomene sunku! Mes patys buvome jauni ir žinome, kaip tai buvo. Suprantama, kad neuoramos negali sukelti krašte simpatijų. Tik, turint omenyje ateitį, tolesnę ateitį, būtų svarbų ir pagaidautina, kad Vyriausybė ir jos organai nesiduo-tų išprovokuoti prie tokių žygių, kurie galėtų būti paskui aiškinami kaip žygiai, nukreipti prieš Lenkų tautą kaip tokią.

Į tai atsakiau, kad mūsų vyriausybės organai, turėdami kaip tik omenyje būsimus tarp abiejų tautų gerus santykius, rodo didelio santūrumo, indamies tik būtinų valstybės sau-

(Baltarusiams) ir k., pasisekti atsiskirti. Moscickis mano, kad tuomet Lietuva neprivalėtų praleisti progos padėti Gudams su-siorganizuoti. Tatai, girdi, turėtų būti mūsų tikroji ir artimoji įtakos sfera...

Žodžiu, buvo gana daug prikalbėta. Visa kas surašinėti gal-jau ir nebeapsimoka.

Atsisveikindamas, p. Moscickis dar kartą reikė džiaugsmo dėl mano atsilankymo ir prašė jo nepamiršti ir jį laikas nuo laiko, progai pasitaikius, lankyti. Jam, atsiskyrėliui, sudarysytai džiaugsmo.

Netrukus po to p. Moscickis persikėlė su savo šeima į Genėvą, kur, sakė, bandė savo mok-slo tyrimus tęsti.

Daugiau man nebeteko p. Moscickio matyti, nors šiais metais ir bandžiau dar pas jį nu-vykty. Bet pasiekusi mane netikėta žinia apie jo mirtį sutrukdė mano sumanymą.

Moscickis paliko man malonų ir žmogiškai-simpatinę atsimi-nimą.

Jis man buvo reikšęs Fribur-gė didelį norą pamatyti dar lai-svą Lenkiją, kurios jis ilgėjosi. Deja, tas jo noras nebeįsipildė.

Tegu bus jam lengva nors svetima žemė, pasidariusi jam antra tėvyne ir priglaudusi jį!

—J. Žemaitis

Pranašauja Šaltį Pirmadieniui

Oraš Chicagoje vakar (penktadienį) buvo gražus ir, kaip šiam metų laikui, šiltas. Bet oro biuras įspėjo, kad atslenka šalto oro srovė ir sekmadienį temperatūra nukris iki 20 laipsnių aukščiau zero.

SKAITYKIT IR KITUS RAGINKITE SKAITYTI "NAUJIEŅAS"

PASKOLOS ANT MORGICŲ — 4%
BE KOMISENO
TURTAS \$17,000,000.00 — ATSAUGOS FONDAS \$1,500,000.00
Taupymo skyriuje dabar mokame 2%. Per 37 metus visados išmokėjom ant pareikalavimo.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
UNDER U. S. GOVERNMENT SUPERVISION
4192 ARCHER AVE. Tel. VIRginia 1141
JUSTIN MACKIEWICH, Pres. and Mgr.

Skaitykit Naujienas...

TOKSTANČIAI lietuvių yra išlaikyti po visą pasaulį. TOKSTANČIAI jų dabar gyvena Vokietijoje, Olandijoje, Prancūzijoje, Norvegijoje, Švedijoje ir kitur. Tarp jų išvietintų (iš savo gimtojo krašto išmestų) lietuvių, galimas daiktas, yra ir Jūsų giminės, Jūsų draugai. Jūsų pažįstami. Jie nori su Jumis susišaukti, susirašyti.

NAUJENOS tiems išvietintiems lietuviams tarpininkauja, —skelbia jų prisirišimą pašeikojimus giminių ir pažįstamų. NAUJENOS spausdina raštus žinomų Lietuvos rašytojų ir žurnalistų, kurie vaizdžiai piešia tuos tragiškus įvykius, kuriuos teko išgyventi Lietuvai per paskutinius šešerius metus. Sakytuose raštuose pasakojama teisybė apie pirmąją bolševikų okupaciją, šlykščia "liaudies seimo" rinkimų komediją, nežmoniška terorą iki karo pradžios, o paskui "rudosios okupacijos" periodą.

Skaitydami NAUJENAS, jūs patirsite apie tuos Golgotos kelius, kuriais teko kelti tikstančiams lietuvių, bėgusių į vakarus nuo jau karto ragauto raudonojo teroro.

NAUJENOS turi labai idomių raštų, kurie bus nuolat spausdinami. Nepraileiskite progos tų raštų neperskaityti. Tuoj užsiprenumeruokite NAUJENAS.

Chicagoj metams \$8.00; už Chicago ribų kainą metams \$6.00; šešiams mėnesiams — \$3.25.

SIŪSKITE ČEKI ARBA MONEY ORDERĮ ADRESU:
NAUJIEŅOS
1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

Vardas-pavardė _____
Gatvė _____
Miestas ir valstija _____

PAIEŠKOJIMAI

Mykolas Petronis ieško savo pusseserės Borisevičiūtės Zosės, kuri išvyko Amerikon 1937 metais iš Aluntos valsciaus Utenos apskrities. Kokiam mieste ji dabar gyvena, nė vyro pavardės, jeigu yra vedusi, nežino. Ieškomoji arba ją pažįstantieji prašomi kreiptis tokiu adresu: Miss Anna Gausas, 4617 So. Homar avenue, Chicago 32, Illinois.

Bronislava Butienaitė-Gintvi-lienė ir jos tėvą Joną Batieną ieško Petras Janonis ir Veronika Japonienė. Ieškomieji arba juos pažįstantieji prašomi kreiptis šiuo adresu: Mrs. N. Norusis, 31 Norwood avenue, Brooklyn, N. Y.

Radio Budriko Radio Programa

Ši sekmadienį nuo 9:30 val. vak. nepamirškite pasiklausyti puikios radio programos iš stoties WCFL, 1000 kil., kurią Juozo Budriko teikia didžiulė namų rakandų ir auksinių daiktų krautuvė, 3241 South Halsted St.

Programa susidės iš gražių lietuvių liaudies dainų, kurias sudainuos harmoningas "Gradiadierių duetas", o Budriko didžiulis radio orkestras palinksins visus gražiais muzikos kuriniais. Pasiklausykite.

Pranešėjas

Skelbimai Naujienose duoda naudą dėlto, kad pačios Naujienos yra naudingos

FLOOR SANDERS, WALL-PAPER STEAMERS, ELECTRIC PAINT SPRAYERS RENTED AND SOLD

STANLEY YANAS
HARDWARE AND PAINTS
2817 W. 63rd St.
PROspect 1297 CHICAGO

OIL BURNERS — STOKERS
For Furnaces and Boilers
OIL BURNING HOT WATER AND STEAM BOILERS
Pakeiskite savo anglim kurena-mus furnagus ir boilerius į aliejinius
Mūsų pardavėjas ateis į namus ir paaiškins jums dykai

Heat Specialists Company
5907 S. Racine Ave.
MR. MELAUCKAS
Tel. Normal 8717
Vakarais Boulevard 0316

ATIDA Taisome Refrigeratorius
SKALBIAMAS MASINAS IR DULKIŲ VALYTOVUS—Visokios Išdirbystės

Darbas Garantuotas

SCIENTIFIC REFRIGERATION
5306 S. Ashland av.
Telefonuokit GROVEHILL 7570
GROVEHILL 1983—TRIangle 0073

JOS. F. BUDRIK — INC. —
Didelė Krautuvė RAKANDU, RADIO IR JEWELRY
3241 So. Halsted St. CHICAGO 8, ILL.

1947 metų Radios. Kaina nuo \$19.00 ir aukščiau
200 Radios pasirinkimui ir tai pristatome į namus.

R. C. A. VICTOR, STRAUBER, CARLSON, PHILCO, MOTOROLA, ZENITH, GENERAL ELECTRIC, BENDIX, WESTINGHOUSE ir kitų.

Radio ir Fonografai, kurie patsai permaino rekordus ir aukščiau \$60.00

Dideli gražūs Radios su fonogra-fu, gražiuose kabinetuose po \$25.00 ir aukščiau
Rekordai, lietuviški, angliški international.

Eksperatas laikrodininkas sutaíso laikrodėlius.

BUDRIKO RADIO VALANDOS: W. C. F. L. 1000 K. sekmadieniais 9:30 val. vakaro.
W. H. E. C. 1450 K. ketvirtadieniais 7 val. vakaro.

Krautuvė atidara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki vėlums.

"NAUJENOS" — NEISSEMIAMAS ŽINYNAS IR ISMINTIES ŠALTINIS. SKAITYKITE JAS IR KITUS RAGINKITE SKAITYTI IR PLATINTI

EXTRA! EXTRA!
Permainytas vardas ir adresas.

MONARCH LIQUOR
Lietuviškas Žydukas
Nathan 3529 S. HALSTED ST.
Kanter Phone YARDS 6054

BLADEN WINDOW SHADE CO.
Langu užlaidas padarome ant orderio, kol jūs laukiate. Mes turime didelį pasirinkimą užlaidų audėklinių arba Austera Puff audėklų. Mes valome visas užlaidas—25c ir aukščiau.

GREITAI PRISTATOM VENEITIAN BLINDS
Jos idedamos ekspertų darbininkų.—Toje patioje vietoje per 21 metus.
2015 West 69th St. Tel. Prospect 2218
dėl apskaičiavimo.

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos
Kam kentėti ir nemiegoti per naktis jei jūs galite to išvengti. Pabandykite BOROCYL OINTMENT. Jos pagelbės daugeliui žmonių. BOROCYL OINTMENT pašalina ekzamus, niežėjimą, deginimą ir pagelbsti gijimui. Taipgi vartojamas dėl eczema, nudegimų ir kitų odos ligų. Kaina \$1.50, siųskit Money Orderl arba nuvykit į
BOROCYL CO., 1200 N. ASHLAND AVENUE
CHICAGO 22, ILLINOIS, ROOM 550.

NELAUKITE — RYTOJ GALI BUTI PERVĖLU!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parupintų jums polisa per mūsų kompaniją. Nelaimė ištikus, neturėsite jokių nemalonių.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.
222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1548-54
Telefonas CENTRAL 5208

GENERALIAI AGENTAI ŠIU KOMPAINIŲ:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE AND MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY

PLANINGAS ŪKINIŲ PAGRINDŲ REDUKAVIMAS

SOVIETIZACIJOS METODŲ BRUOŽAI

Rašo J. Rudnietis

Tvirti ekonominiai pagrindai yra viena svarbiausių sąlygų valstybiniam pastovumui išlaikyti, tautinei kultūrai puoselėti ir socialiniam teisingumui realizuoti. Ši medžiaginė sąlyga, esant kitiems palankiems veiksniams, įgalina siekti visuotinės gerovės. Pagrauzti ekonominius valstybės pagrindus — sugrauzti pačią valstybę.

Gera atsimename, kuriais būdais ir kokių tempų buvo griauinama nusistovėjusi Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių ūkio sistema, siekiant jas visiškai įlieti į SSRS rėmus. II-jo pasaulinio karo rezultatai atvėrė Sovietų Sąjungai naujus horizontus. Jos kontroleje atsidūrė kraštai stengiamasi išnaudoti dviejopai: ūkiniam SSRS potencialui pakelti ir kaip eventualius tramplynai naujiems etapams.

Šie uždaviniai skatina SSRS kaip galima greičiau susovietinti "laimėtą" teritorijas arba bent jau ūkiškai jas iki maksimumo išnaudoti ir palikti tokią socialinę palikimą, kuris ateityje būtų palankiausias proletariato diktatūros sėklai.

Sovietizacijos metodai nevienodi. Buvusių Vokietijos satelitų valstybėse ji vykdoma be atodairos. Šis metodas ryškiausiai matomas Rumunijoje ir Vengrijoje. Tik visa bėda, kad tarptautiniai veiksniai verčia ribotis ekonominiu sektoriumi. Vokietijos priešų žemėje — pav., Lenkijoje ir Čekoslovakijoje — ūkio sovietizacija dangstoma figos lapeliu: drovėtis verčia ne komisarinius kuklumas, bet anglosaksų smalsumas.

Ūkinės SSRS ir Rumunijos bei Vengrijos sutartys numato, kad SSRS įeina pusininko teisėmis į tų valstybių koncernus, apimančius visas pagrindines gamybos ir patarnavimų sritis. Tokių koncernų steigama vis daugiau. SSRS-Rumunijos sutartį vykdančiam jau išdygo šie koncernai: naftos (monopolio teisėmis eksploatuojantis naftos versmas), jūros ir upių transporto (išskiriant Constanza, Brailos, Galazo ir Giurgiu uostų eksploatavimą), krašto elektifikacijos, oro susisiekimo ir kt. Kiekvienas koncernas turi monopolio teisę. Tuo būdu SSRS viešpatauja visose Rumunijos tautos ūkio šakose. Netgi žemės ūkio planavimo ir pažangos reikalai atiduoti mišriai sovietų-rumunų institucijai. Neatrodė, kad koncernų ir mišrių institucijų gimdymas būtų baigtas. Jei jis laimingai pasibaigs, vargu, ar beliks Rumunijos ūkio sek-

torius, kurį tvarkys rumunai.

Milžiniškas SSRS-Rumunijos bankas Bukarešte turi finansines tų koncernų vadžias. Jis finansuoja koncernų investicijas ir apyvartą ir turi labai plačias kompetencijos ribas.

Vengrijos sovietizacija vykdoma panašiai, bet drastiškiau. Ji pradėta vėliau, tad pagreitinu tempu turi vytiš gerokai toliau "pažengusi" Rumunija. Geriausia pagreitintos Vengrijos ūkio sovietizacijos iliustracija bene bus ši "smulkmena", kad Emisijos Bankas Budapeste visiškai militarizuotas: banko valdybos narių ir direktorių kėdėse sėdi maršalo Vorosilovo deleguoti raudonosios armijos karininkai.

Analogiška ūkine operacija (BBC 1946.V.1 pranešimu) įvyko ir kaimyninėje Austrijoje, kai sovietų kariuomenė užėmė dvyliką austrų fabrių: elektros reikmenų Siemens Schuckert Werke, St. Poelteno dirbtinio šilko fabriką, ir kit. Pirmasis pagamindavo 50% visų Austrijai reikalingų elektrotechnikos reikmenų, o antrasis 100% Austrijoje sunaudojamo dirbtinio šilko. Austrijos vyriausybė dėl šio žygio pareiškė protestą. Jai buvo atsakyta, kad šie fabrikai priklausė vokiečiams, ir dabar jų gaminiai eis į SSRS kaip reparacijos.

Čia verta prisiminti, kad karui pasibaigus SSRS revindikacijos titulu gabenosi iš visų jos užimtų sričių gyvulius, arklius, maisto produktus, o taip pat įmonių ir uostų įrengimus, riedmenis, laivus ir kt. Tiksliai vertės niekas nežino, tačiau yra nuomonių, kad tuo titulu vien iš Lenkijos, neskaitant privataus turto, išvežta už 300—350 mil. dolerių. Iš Suomijos Sovietų Sąjunga gauna prekių ir laivų už 300 mil. dol. (1938 m. kaina), iš Rumunijos prekių už 300 mil. dol., iš Vengrijos už 200 mil. dol. Spėjama, kad tuo pačiu titulu SSRS iš Vokietijos gauna fabrikų įrengimų, transporto priemonių, įvairių gaminių, gyvulių ir kt. maždaug už 3 milijardus dolerių.

Šiuo klausimu besidomį sluoksniui teigia, kad užėmusi Lenkiją, Lietuvą, Latviją, Estiją, Suomiją, Besarabiją, Bukoviną ir Pakarpačio Rusiją, — Sovietų Sąjunga savo natūralius išteklius padidino mažiau- sia 15 milijardų dolerių sumai! Lenkijoje sovietizacijos žygiai daugiau maskuojami. Būdinga, kad ten vykdoma tokia žemės reforma, kuri iš pirmo

žvilgsnio atrodo kaip... galėtų kas prikišti, kad smulkių žemės ūkių, paremtų individualia nuosavybe, kūrimas būtų žingsnis į Lenkijos žemės ūkio sovietizaciją? Juk individualiame ūkyje (ir dargi nuosavybės teisėmis!) sėdys ūkininkas yra didžiausias sovietų sistemos priešas. Bet tuo pačiu metu, ka- naujakūriams buvo skirstomi sklypai, tiek iš naujų tiek ir iš senų ūkių buvo atimtas gyvasis inventorių: raguočiai, arkliai i. kiaušės masėmis buvo perkeltos kitų sov. respublikų teritorijon. Bet nemechanizuotame žemės ūkyje be gyvulių išsiversti neįmanoma. Tenka tad teltis traktorius, bet drauge ir atsisakyti individualinio ūkininkavimo, nes šie arkliai pavduotojai išsėdėtų atkeliauja su savo planais ir instrukcijomis. Badaujančioms miesto ir kaimo masėms pakišama dilema: arba badau- kime arba įsiveskime traktori- kus, drauge atsisakydami nuo smulkių ūkių. Kolektyvizacija ar badas...

Antras smūgis smulkiesiems ūkiams buvo smulkiųjų ūkininkų kooperavimo institucijų panaikinimas. Įdomu, kad tuo pačiu metu didesnės žemės ūkio gamybos arba kitokio kooperavimo įmonės buvo perduotos komunistinei "Valstiečio Savigalbai", kuri tuo būdu įgijo įtakos ir suplebejintus mažžemius ir ją naudoja kolektyvizacijos pagrindui ruošti.

Jau dygsta ir sovchozai. Jie kuriami buvusioje Vokietijos teritorijoje, pirmon galvon dideliuose, pažangiuose ir gerai aprūpintuose ūkiuose. Jiems vadovauja raudonarmiečiai. Šie sovchozai turi du uždavinius: a) asistuoti Lenkijos žemės ūkio sovietizacijai ir b) sukurti rusų kordoną, skiriančią etnografinę lenkų masę nuo Vakarų.

Pramonės įmonės suvalstybintos arba sujungtos į valstybines sąjungas. Bet visos jos visiškai priklausomos nuo valdančiųjų. Iš jų gauna žaliavas ir kurą ir jiems turi atiduoti visus gaminius. Tuo būdu užkertamas kelias savarankiškumui ir ekonominiams santykiams su užsieniu.

Tiesa, Lenkija yra sudariusi jau šiais metais prekybos sutarčių su užsieniais. Šveicarijai ji pasižadėjo tiekti daugiau anglies negu prieš 1939 m., be to, už "medžiagas, reikalingas pokarinės krašto rekonstrukcijos planui vykdyti" Lenkija pažadėjo grūdų ir chemijos gaminių. Prancūzijai, jos pramonės ministerio Marcel Paul pareiškimu, Lenkija taip pat pažadėjo žymų kiekį anglies, kurį turėtų būti pradėta eksportuoti gegužės mėnesį. Iš šveicarijų ir prancūzų šaltinių nurodoma, kad didžiausia kliūtis anglims pergabenti — transporto priemonių stoka. Bet grūdams eksportuoti esama, tur būt, ir kitų kliūčių. Juk gegužės mėn. pradžioje Lenkijos prekybos ir maitinimo ministerija paskelbė, kad gyventojams dienos duonos norma iš 300 gr sumažinta iki 200.

Viena svarbiausių sovietizacijos priemonių yra infliacija. Sovietų literatūroje apstu teigimų, kad infliacija suvaidino svarbiausią vaidmenį Rusijos ūkio sovietizuojant ir kad ji visuomet vaidina tą vaidmenį, kai "po Rusijos ateis eilė kitiems ūkiams". Yra teigimų, kad infliacija anapus geležinės uždangos atsidūrusios Europos valstybėse tą vaidmenį jau vaidina. Lenkijoje, pav., niekas negali pasakyti, kiek yra apyvartoje pinigų, nes Lenkijos Bankas nekontroliuoja pinigų emisijos. Belgų savaitraštyje "Vrai" J. Guyod, aplankęs Lenkiją rašo: "Žlotai spausdinami išimtinai Rusijoje. Rusijos vyriausybė už visus lenkų gaminius moka lenkiškais banknotais, kuriuos patį spausdina. Tai yra kiek daugiau nei laikrodžių atėmimas..."

Pragyvenimo išlaidos Lenkijoje šiuo metu yra 120—150 kartų didesnės negu prieš karą, tačiau, kaip Lietuvoje ir kt. jų okupuotose valstybėse, oficialios kainos yra, anot vieno mū-

ATTLEBORO, Mass.—Joe Martin, republikonų vadas Kongrese, kalbasi su savo padėjėjais laikraščio raštinėje. Numatoma, kad jis bus išrinktas Kongreso pirmininku.

sų profesoriaus, gana simpatiškos. Tik visa bėda, kad besigerint simpatingomis oficialiomis prekių kainomis, dažnam pradeda į akis žvelgti bado smėkla. Mainų prekyba jau taip pat baigia savo dienas, nes miestietis neturi pramonės gaminių, o kaimietis žemės ūkio produktų. Ši tokia situacija į pirmąją pozici-

ją išveda valstybę, kuri tampa vieninteliu tarpininku, galinčiu gyventojui pateikti būtinų gyvenimo reikmenų ainiunumą. Kas norės gyventi, tas noromis nenoromis kreipsis į valdančiuosius ir pasidarys aklu jų įrankiu. O tai ir yra pagrindinis sovietinės ūkio sistemos siekimas.

Vengrijoje infliacijos potvynis dar baisesnis. Vengrijos valiuta smunka galvotrukčiais. Jau spausdinami bilijoniniai pengų nominalinės vertės banknotai. Už dolerį prieš karą mokėjo 5 pengus, o ne taip seniai mokėjo 5—12 milijonų pengų. Kilogramas duonos kašavo 30.000 pengų, gi darbininkas dienai uždirbo vos 25—30.000 pengų, taigi vidutiniškai vos kilogramui duonos. Tačiau nusipirkti jos jis gali tik 150 gramų dienai.

Iš Vengrijos grįžę britų parlamento atstovai gegužės 6 d. spaudos atstovams pabrėžė, kad ūkinė Vengrijos padėtis katastrofiška. Trūksta visų maisto produktų, o kavos ir arbatos negalima net pamatyti.

Panašių reišinių yra ir Rytų Vokietijoje. Berlyno bankininkų suėjimas sovietų zonoje yra daugiau negu represija už ne-

norą jungtis į Lenkijos komunistų socialdemokratų lėpdinį. Juo labiau, kad tuo pačiu metu buvo uždaryti ir užantspauduoti visi didieji Berlyno bankai sovietų zonoje, o jų personalas buvo atleistas.

Daug ką mums galėtų pasakyti ir ten labai intensyviai vykdoma žemės reforma, o taipgi ir žemės ūkiams kraunamų pyliavų normų gradacija, bet į tą sritį leistis šiame straipsnyje būtų per platu.

Kaip ir apskritai "iš anapus", taip ir iš sovietų okupuotos Vokietijos zonos nedaug ką tikra galima patirti. Ne be pagrindo Londone posėdžiaujantieji D. Britanijos dominijų ministrai pirmininkai pareiškė susirūpinimą, dėl žinių iš rytinės Vokietijos trūkumo ir dėl vienašališkos politikos toje srityje. O tuo tarpu įvykiai rieda...

Sovietizacijos procesas vyksta pagal Kremliaus planą. Jo viešpaciai turi daug vargo, besirūpindami, kad tam procesui neužbėgtų už akių vakarinių sąjungininkų spaudimas paskubėti su demokratiniiais rinkimais. "M. K."

"NAUJIENOS"—Lietuvių Visuomenės Kultūros Tvirtovė.

ZELVIS & SON

GENERAL BUILDING CONTRACTORS

Statom naujus namus ir taisom senus. Storam frontus, mūrų, cemento ir karpenderio darbus. Taisom stogus ir apkalam salis. (Saukite vakarais į namus) dingais. Apkainuojam ugnies nuostolius. Darbas garantuotas.

5744 So. Union Ave.

Ofiso Tel. ENGLEWOOD 0036

NORMAL 0060

Westwood Liquors

Didelis pasirinkimas degtinės, vy- no, amerikoniško ir importuoto alaus įvairių rūšių, keisais ir bonkomis nešis namo.

AL. SIMKUNAS, Sav.

2441 W. 69th St.

Tel. PROSPECT 5951

PASIMATYKIT SU STANLEY LITWINU

A P I E J Ū S Ū INSULIACIJOS PROBLEMAS.—DABAR Y R A LAIKAS ĮRENGTI SAVO NAMĄ ŽIEMAI

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies statko lentų ir namams materiolų.

LIETUVIAI SALESMENAI

CARR MOODY LUMBER CO.

STANLEY LITWINAS, Manager.

3039 So. Halsted St. Tel. VICTORY 1272

SAVAITRAŠTIS

"ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS"

U. S. A. metams kainuoja Du doleriai

Galima išsirašyti per "Naujienas" arba tiesioginiai, adresuojant:

"A. L. Balsas"

Cañilla de Correo 303, Buenos Aires, Argentina

AR ŽINOTE KĄ RAŠO "KELEIVIS"

AR ŽINOTE, kodėl vieni ji giria, kiti keldia, bet visi mėgsta ji skaityti?

Net kunigai pasislėpę ji studijuoja, nors savo parapijoms draudžia ji i rankas palmti.

"KELEIVIS" žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybę skelbti.

Žmonių mulkintojus ir apelių, idomiu puvėksnių ir žinių iš viso pasaulio.

Kainuoja tik \$2.50 metams. Adresas toks: gavikus įsiai lupa be jokio pasigailėjimo.

Be to, jame rasi visokių patarimų, pamokinių, gražių

"KELEIVIS"

636 Broadway SO. BOSTON, MASS.

Gas on Stomach

Relieved in 5 minutes or double your money back. When excess stomach acid causes painful, suffocating gas, sour stomach and heartburn, doctors usually prescribe the fastest-acting medicine known for symptomatic relief—medicines like those in Bell's Tablets. No laxative. Bell's brings comfort in a jiffy or double your money back on return of bottle to us. See it at all drugists.

WANT REAL DRAFT BEER?

GET FOX DE LUXE EXTRA PALE DIDELIS 1/2 GALLONO BAKČINIO ALAUS BUTELIS

DO NOT ACCEPT THIS BOTTLE UNLESS THE CROWN CAP BEARS THE IMPRINT OF THE RED COATED HUNSMAN

REAL DRAFT BEER

THIS IS YOUR GUARANTEE OF GENUINE FOX DE LUXE BEER BOTTLED AT THE BREWERY

ALWAYS KEEP ICE COLD

FOX DE LUXE BEER

BREWED AND BOTTLED BY PETER FOX BREWING CO. CHICAGO, ILL. U. S. A.

Darytas su geriausiais Apyniais ir Salykla

PASINAUDOKITE PROGA!

TAUPYKITE PINIGUS • ATEICIAI • BEDARBEI • PIRKIMUI NAMO • PAGELBAI LIGOJE • IR SENATVĖJE.

ČIA IDĖTI PINIGAI NEŠA 3%.

Kiekvieno indėliai yra apdrausti iki \$5,000; o vedusi pora gali indėlius sukombinuoti taip, kad bus apdrausti iki \$15,000.00.

ISIMTI GALIMA LENGVAI, PAGAL PRIMTAS Taisykles.

Indėlius galima atnešti arba pasiųsti laiskais.

DUODAME PASKOLAS ANT LENGVŲ IŠMOKEJIMŲ.

UNIVERSAL Savings and Loan Association

1739 So. Halsted St.

Tel. CANal 8500

Atdara kasdien nuo 9 ryto iki 5 vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vakaro, šeštadieniais nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Telephone CANal 8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:		Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj.	
\$6.00 per year in Canada		Metams	\$6.00
\$6.00 per year outside of Chicago		Pusei metų	3.25
\$6.00 per year in Chicago		Trims mėnesiams	1.75
4c per copy.		Dviem mėnesiams	1.25
		Vienam mėnesiui	.75
Užsakymo kaina:		Užsieniuose:	
Chicagoje — paštu:		Metams	\$8.00
Metams	\$8.00	Pusei metų	4.00
Pusei metų	4.00	Trims mėnesiams	2.50
Trims mėnesiams	2.00		
Dviem mėnesiams	1.50	Naujienos eina kasdien išskiriant	
Vienam mėnesiui	.75	sekmadienius, Leidžia Naujienų	
Chicago per išsiuntinėjus:		Bendrovė, 1739 S. Halsted Street,	
Viena kopija	4c	Chicago 8, Ill. Telefonas CANal 8500	
Savaitė	18c	Pinigus reikia siųsti pašto Money	
Mėnesiui	75c	Orderiu kartu su užsakymu.	

JAV Gina "Veto" Teisę

Mažųjų valstybių atstovai Jungtinių Tautų seime pradėjo kovą prieš "veto" teisę, kuri duoda galimybę vieni tautai sustabdyti visos pasaulio organizacijos veikimą prieš agresorių. Jie reikalauja, kad būtų pakeisti tie UN čarterio paragrafai, kurie sako, kad tam tikrais atsitikimais Saugumo Taryba gali daryti nutarimus, tik pritarus visoms penkioms didžiosioms valstybėms, kurios yra "nuolatiniai" tos Tarybos nariai.

Bet Amerikos delegacijos narys, sen. Tom Connally, vakar pasakė kalbą Lake Success suvažiavime, gindamas "veto" teisę. Jisai, žinoma, kalbėjo, pasitaręs su valstybės sekretorium Byrnes, ir išreiškė visos JAV delegacijos nusistatymą.

Sen. Connally nesutinka, kad būtų panaikinta arba pakeista taisyklė, kuri nustato, kad svarbesniais klausimais visi "5 Didieji" turi susitarti, kad nutarimas turėtų galią. Be tokio susitarimo tarp Jungtinių Valstybių, D. Britanijos, Sovietų Sąjungos, Francūzijos ir Kinijos, jo nuomone, Jungtinės Tautos nestengtų atlikti savo uždavinių.

JAV delegatas mano tačiau, kad "veto" teisė privalo būti vartojama tiksliai "retais ir išimtiniais atsitikimais". Iki šiol ją vartodavo Rusija labai dažnai, trukdydama visą pasaulio organizacijos darbą. Senatorius nori, kad didžiosios valstybės pačios apribotų save ir pasizadėtų nenaudoti visos galios, kurią joms suteikia čarteris.

Po šito Amerikos atstovo pareiškimo mažoms valstybėms nebėla jokios vilties, kad UN čarteris bus dabar arba artimoje ateityje pagerintas. Tų "mažųjų" valstybių pasaulio organizacijoje yra 46, o priskaitant tris naujai priimtus narius, — 49. Jos visos susidėjusios į daiktą, negali nieko padaryti, jeigu pasipriešins bent vienas iš viršpaminėtų "didžiųjų".

Net jeigu tas "didysis" bus užpuolikas, pradėjęs atvirą agresijos žygį prieš kurį nors savo kaimyną!

Seniai buvo žinoma, kad tokių agresorių pažeboti mui yra priešinga diktatorių valdoma Rusija. Dabar pasisakė prieš tai ir demokratinė Amerika. Kokiais sumetimais?

Ne tik tai tuo smetimu, kad nepabėgtų iš Jungtinių Tautų organizacijos sovietai (jie tikrai tai padarytų, jeigu "veto" teisė būtų panaikinta). Pačios Jungtinės Valstybės nenori, kad kitos tautos joms "diktuoti". Kada po pirmojo pasaulio karo ėjo ginčai senate dėl Tautų Sąjungos, daugelis oratorių įrodinėjo, kad Jungtinės Valstybės "netektų savo nepriklausomybės", priėmusios Tautų Sąjungos statutą, kuris leidžia jai bausti nusikaltusią valstybę (nusikaltėlis, pagal tą statutą, neturėjo teisės balsuoti). UN kūrėjai San Francisco konferencijoje turėjo šitą faktą — ir padarė atitinkamas išvadas.

Jungtinių Tautų čarteris yra šituo atžvilgiu blogesnis, negu pirmosios tarptautinės organizacijos statutas. Palikus "veto" teisės vartojimą "gerai valiai" didžiųjų valstybių, UN bus savo esmėje tik diskusijų klubas, o ne įrankis pasaulio taikai ginti! Jokių iliuzijų šitame punkte neturėtų būti.

Amerikos Lietuvių Tarybos Vajus

Vajus sukelti ketvirtadali milijono dolerių Lietuvai gelbėti jau eina. Įvairiose kolonijose yra šaukiami masiniai mitingai, kuriuose publika turės progą išgirsti visą eilę naujų kalbėtojų.

Amerikos Lietuvių Taryba rengia keliems jų prakalbų maršrūtus.

Visi geros valios lietuviai yra kviečiami talkon. Dabar laikas sukrusti, jeigu norime padėti Lietuvai atgauti laisvę.

Kariuomenė sumažinta 38,000 vyrų

WASHINGTON, D. C., lap. 14 d. — Gen. Devers paskelbė, kad jis įsakė sumažinti karo jėgas 38,000 vyrų. Šian skaičiūn įeina karininkai ir kareiviai.

Devers pasakoja, kad valdžia įsakė taupyti, todėl karo vadovybė priversta mažinti dalinių skaičių ir atleisti daugelį karininkų.

Biudžeto direktorius įsakė atleisti iš darbo apie 100,000 civilinių, kurie dirba kariuomenės laivynui.

APŽVALGA

KOMUNISTŲ "LAIMĖJIMAI"

Dėl komunistų pasisekimo Francūzijos rinkimuose R. Mizara rašo:

"Kai kurie plepėtojai mėgsta prikišti: komunistai laimi tik ten, kur stovi sovietinė armija.

"Tačiau Francūzijoje sovietinės (Raudonosios) armijos niekad nebuvo ir nėra."

Bet kada kalbama apie komunistų "laimėjimus" Raudonosios armijos okupuotose šalyse, tai turima galvoje tokie "laimėjimai", kur komunistai (vienai arba su savo pakalikais) gauna absoliučią daugumą, — kaip Lietuvoje 1940 m., kur už komunistišką sąrašą buvo paduota 99.17% balsų (taip bent skelbė Paleckio paskirti balsų skaitytojai); arba kaip Lenkijoje, Jugoslavijoje ir Bulgarijoje, kur komunistų ir "drauginų" jiems partijų blokas surenką tris ketvirtadalius visų balsų.

O Francūzijoje už komunistus balsavo tik kokie 28 nuos. Vadinas, beveik trys ketvirtadaliai balsuotojų pasisakė prieš komunistus.

Taigi Francūzijos rinkimų duomenys dar anaipol nesugriovė tos taisyklės, kad komunistai laimi rinkimus tiksliai tena, kur stovi sovietinė armija (ir žvalgyba).

Faktas yra, kad ir Raudonosios armijos okupuotose šalyse komunistai prakiša, jeigu kitos partijos gauna progą pastatyti savo kandidatus ir nors šiek tiek už juos paagiutuoti. Sakysime, Vengrijoje renkant seimą absoliučią daugumą (53%) laimėjo smulkųjų savininkų partija, o komunistai surinko tiksliai 18% balsų. Austrijoje komunistai gavo tik 5 nuosimčius balsų!

Taip pat ir Berlyne, sovietų okupacijos zonoje, komunistus suvarė į ožio ragą socialdemokratai, — nežiūrint to, kad bolševikiška karo administracija socialdemokratus visokiais būdais persekiojo ir terorizavo, tuo pačiu laiku remdama "socialistinės vienybės partiją".

Iš to aišku, kad ne vien kariuomenė nulemia rinkimus.

"PAVYZDINGIAUSIOS DEMOKRATIJOS"

Džiaugdamasis Francūzijos komunistų pasisekimu, "Laisvės" plepėtojas Mizara sako: kad Francūzija esanti "pavyzdingiausia demokratija" — taip pat, kaip ir Čekoslovakija. Ir abiejose šiose šalyse, girdi, komunistai turį daugiausia atstovų.

Bet kodėl jos "pavyzdingiausios"? Todėl, sako Mizara, kad "šitai buvo įprasta kalbėti Amerikoje prieš karą ir po jo."

Kas gi buvo šitai "įprastis" kalbėti

Francūzijoje prieš karą veikė slapta fašistų organizacija, "Kagularai", kuri rengėsi padaryti ginkluotą perversmą. Policija užtik jo ginklų sandėlių ir buvo kilęs didelis skandalas, bet kai surado, kad į tą sąmokslą yra įvėlti labai "aukšti asmenys" (net kai kurie armijos generalinio štabo nariai), tai tyrinėjimas buvo sustabdytas.

Visi žino, kaip Francūzija sumukio kare ir kaip maršalas Petain (kuris dabar sėdi kalėjime, nuteistas už krašto išdavimą) sutiko "bendradarbiauti" su Hitleriu. Už tai, Petain'ui būtų suteikta diktatoriaus galia, balsavo dauguma parlamento narių.

Į šituos dalykus Mizara vadina "pavyzdingiausia demokratija"!

Kai dėl Čekoslovakijos, tai prieš karą (bent iki Miuncheno kapituliacijos) ji tikrai buvo demokratiška šalis. Ar "pavyzdin-

ga", dėl to galima ginčytis. Buvo ir tebėra daug "pavyzdingesnių" už ją šalių — sakysime, Šveicarija, Skandinavijos valstybės, Didžioji Britanija ir t.t.

Tačiau po karo demokratija Čekoslovakijoje asidarė visai ne pavyzdinga.

Ar jos valdžia elgėsi demokratiškai su tautinėmis mažumomis? Ji išvijo šimtus tūkstančių vokiečių iš Sudetų Krašto — tiksliai už tai, kad jie vokiečiai. Daugelis tų vokiečių kovojo prieš nacius, statydami į pavojų savo gyvastį, buvo nacių terorizuojami ir kankinami koncentracijos stovyklose. Bet "demokratiška" Čekoslovakijos valdžia sukonfiskavo jų nuosavybę ir išvarė juos lauk, kad jie vargtų be pastogės ir turto. Tai ne tiksliai ne demokratiška, bet ir nežmoniška.

KAM JISAI NORI PATARNAUTI?

Lenktyniuodamas su bimbinkais, Juozas Tysliava "Vie-nybėje" agituoja prieš Amerikos Lietuvių Tarybos paskelbtą aukų rinkimo vajų.

Neva visuomenės žiniai jisai rašo, kad Amerikos Lietuvių Tarybos surenkamus pinigus "suvalgo" Informacijos Cent-

ras; tas "tranas", girdi, jau "suvalgė virš 51,000 dolerių"; o Lietuvai esą "nė cento".

Tai yra piktas faktų iškraipymas.

Informacijos Centro tarnautojų algoms išleista ne daugiau, kaip kad išleidžia bet kuri istaiga, kurioje dirba kvalifikuoti darbininkai. Jeigu šitas išlaidas p. Tysliava apibūdina "dolerių valgymu", tai jisai visai ignoruoja tą faktą, kad Informacijos Centras gamino ir spausdino savaitines žinių Santraukas ir paskutinių laikų leido "Lithuanian Bulletin"; kad jo štabo nariai vykdavo į ALT šaukiamas konferencijas ir dažnai ap-lankydamo valdžios įstaigas Washingtone su tikslu išaiškinti tą arba kitą klausimą, liečiantį Lietuvos tremtinius; kad Informacijos Centre veikė Social Service biuras, kuris teikė patarnavimą tremtinių giminiams Amerikoje.

Ką Amerikos Lietuvių Taryba yra tiesioginiai, ne per Informacijos Centrą, atlikusi Lietuvos gelbėjimui, mes čia p. Tysliavai neaiškinsime, nes jam žinoti tiesą ir nerūpi. Jeigu jam sąžinė leidžia sakyti, kad Amerikos Lietuvių Informacijos Centras tik valgė dolerius, o Amerikos Lietuvių Taryba nesuvariojo nė cento Lietuvai, tai aišku, kad jo tikslas yra šmeižti — taip, kaip šmeižia Bimba, Pruseika ir Andriulis tuos, kurie dirba Lietuvos nepriklausomybės atstatymo reikalui.

TĖVYNĖ ŠAUKIA

Rašo BR. BUDGINAS

Kilniam tikslui ir didžiausia auka negaila padaryti. Šis kilnus ir svarbiausias tikslas lietuviams yra iškovojoimas Lietuvai laisvės. Nieks, tur būt, daugiau nepamylėjo laisvės, kaip lietuvis, mažai kas tiek sudėjo aukų kovoję dėl tos laisvės, kaip lietuvius. Vos tik įžengė į Lietuvą bolševikai, tuoj krito pirmosios aukos. Sukilimas prieš bolševikus 1941 m. birželio 22 d. pareikalavimo keletos tūkstančių karštų patriotų gyvybių. Su atkakliausiu kiētumu besipriešinant naciams — okupantams tūkstančiai pasišventėlių kovotojų nekaltų darbininkų ir ūkininkų mirė kankinių mirtimi kalėjimuose ir koncentracijos lageriuose. Ir šiandien Lietuvoje tūkstančiai partizanų krauju užmoka už laisvės idealą.

Kas myli tėvynę, tas dėl jos aukojasi, tas daro jai tik gerą, tas pasišvenčia jos ir tautos višumos labui.

O šiandien?

Kaip tik šiandieną Lietuvų tauta ir mes, jos nariai, vedame žūbtūtinę kovą, kovą dėl viešpatavimo pasaulyje demokratizmo, dėl tikros laisvės ir visų kitų tautų. Jei tos laisvės sau neiškovosime, tai jos neteks ir kitos tautos. Tada drąsiai galime sakyti, kad pasaulio istorija įsirašytų baisią tragediją.

Dažnas bandytis sakyti, kad Lietuvos jau nėra laisvos ir nebus. Jei bus, tai lietuviai joje neberasime. Netiesa. Lietuva buvo ir bus. Žmonės išliks nors ir nevisi. Tauta per keletą metų nėra sunaikinama. Izraelio tautos žmonės yra jau du tūkstančių metų persekiojami, o dažnai be pasigailėjimo naikinami. Ar jų dabar nėra? Ar neišliko jų gyvų ir iš žiauriausių žmonių istorijoje žinomų vietų — nacių koncentracijos lagerių, nors buvo masiškai žudomi ir deginami?

Pasibaigs kartą ir mūsų tautos kancionis galias. Iš sugriautos Sovietų Rusijos, Sibiro taibū, Vakarų Europos ir plačiojo pasaulio grįš lietuviai į savo tėvynę. Grįšime ir demokratinėje Lietuvoje gyvensime ramius kūrybinius laikus.

Bet kol visa tai įvyks, tai nereikia, kad mes turime rankas sudėję sėdėti ir aimanuoti, kad esame maži ir bejėgiai. Kad niekas apie mūsų kraštą pasauli-

nėje politikoje nekalba, nekelti mūsų reikalų ir nepažada mums terminuosius datos kada Lietuva bus Nepriklausoma. Jei visa tai jau turėtume, tai kam bebūtų reikalinga mūsų vedama politinė akcija, visa veikla, hereikaligai būtų liejamas partizanų kraujas ir bereikalingai eikvojama energija. Net pasaulinės politikos galvos nežino, kaip suvaldyti ugnį su vandeniu — bolševikinę diktatūrą su demokratija.

Nežino ir ieško būdų, kaip lengviausiu būdu vieni kitus įveikti. Demokratai paskubomai karo metu savo politikoje padarytus plyšius ir palengva eina prie sprendimo eiles svarbių politinių problemų. Jų skaičiuje ir mes esame. Kol mūsų krašto klausimas dar nėra iškilęs konferencijose mes turime laiko kruopščiai pasiruošti savo reikalų gynimui, visur ir višad stovėti tėvynės politinėje sargyboje. Tam darbui reikia daug sugebantį dirbti žmonių, pasiaukojančių ir medžiaginių vertybių.

Kraštas veda sunkią partizaninę — pagrindinę kovą prieš bolševikų diktatūrą. Politinę Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo akciją užsienyje tvarko VLIK'as (Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas) ir kiti tam atsakingi organai.

Yra daug daroma ir yra padaryta mūsų krašto nepriklausomybės reikale, bet visuomenė apie tai dabar nėra informuojama. Daugelis šiuo metu įvykių vyksta niekam nežinant.

Visam tam milžiniškam Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo darbui reikalingos lėšos. Lietuvai tauta ir jai vadovaujanti politiniai organai kreipiasi į Amerikos lietuvius per A. L. Tarybą pagalbos.

Lietuva kenčia baisų terorą. Tūkstančiai lietuvų patriotų pakauko savo brangiausią turtą — gyvybę ant Lietuvos laisvės aukuro ir šiandien laisvės kovotojai lieja kraują ant tavo tėvų žemės. Tave, Amerikos lietuvi, šaukia Tavo Senoji tėvynė iš už geležinės uždangos.

Jei myli savo tėvynę, kovojantį ir kenčiantį brolių atsiliepti šį pagalbos šauksmą. Paaukok bent vieną darbo dieną šiam kilniam tikslui — Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo darbui.

PAIMSIM ARKLĄ, KNYGĄ, LYRĄ IR EISIM LIETUVOS KELIU ...

Taip sako mūsų tautos dainius.

Tremties gyvenime lietuviai aukštai iškėlė laiko lyrą. Tiek garsais, tiek vaizdais mūsų tautos sūnūs ir dukros dabina savo niurų likimą, gašo savo sunkią dalį. Ne tik savomis liaudies dainomis, tautiniais šokiais ir dailės parodomis pragiedrina kasdieninįybę, bet ir svetimiems suteikia gražias progas pažinti mūsų lyros pamėgimą.

Amerikiečiai, anglai, prancūzai, vokiečiai ir kitos tautos yra nuolatiniais svečiais mūsų tautinių ansamblių pasirodymo metu, ar mūsų dailininkų parodų lankytojai.

Okupacinių armijų daliniai kviečia mūsų menininkų organizacijas pasirodyti jų tarpe.

Tokių pasirodymų metu visuomet svečių būva labai daug ir mūsų menininkų pasirodymai užpelnytai sulaukė pagyrimų. Ir neretai būva taip, kad mūsų scenos mėgėjai užgrūdin-tas, kietas karių širdis suminkština ir praskina pas juos kelių mūsų politikams ir visuomenininkams.

Mūsų meninės pajėgos gražiai reprezentuoja mūsų tautą svetimųjų akyse ir tuo pačiu mums reiškia daug gražių ir gėry simpatijų. Turime bent penkis sklandžiai dirbančius tautinius ansamblius, kurie savo meniškų pajėgumu, savo darbu darbu jau yra įsivieję Vakarų Vokietijoje gražiai save atsirekomendavę ir kiti jų pakviesti į Olaniją, Belgiją ir kitur koncertuoti.

O štai anglų zonoje kruopščiai ruošiasi ir lietuvių tremtinių opera pasirodyti. Tai jau bus ne scenoje mėgėjų darbas, o teatro profesionalių artistų operos solistų pasirodymas.

Jau veik pusę metų, kaip šie operos profesionalai artistai atsidję ruošiasi viešam scenoje pasirodymui. Tenka spėlioti, kad ir jų pasirodymas sulauks visų pritarimo ir pasigėrėjimo.

Tremties gyvenime pasirodyti scenoje su operos veikalu, tai nėra lengvas darbas. Daug tenka įvairių įvairiausių kliūčių nugalėti, daug energijos pakloti ir nemaža pinigų išleisti iki scenoje bus galima su operos veikalu pasirodyti. Bet mūsų operos artistai profesionalai veltui laiko neleidžia ir išsijusę dirba savo mėgiamą darbą. Taip lygiai dramos teatro artistai anglų zonoje jau susiorganizavo ir vienu šauniu veikalu tenai lykusiai pasirodė ir visas lietuvių stovyklas tenai jau aplankė.

Taigi lyra ir ištėrime ne rūdija, bet gražiai, kilniai skamba, skina kelią į pasaulio platybes ir tuo pačiu garsina lietuvių tautos vardą ir iš visų silaukia pagarbos ir pasigrožėjimo.

Na, o kaip knygos reikalai? Lietuviai tremtinių jaunimas atkietai rankose laiko, semia iš jos ir praktiškam ir teoretiškam gyvenimui žinias.

Štai visose zonose veikia 112 pradžios mokyklų, kurias lanko 4,087 mokiniai, jose dirba 355 mokytojai. Turime pilnų ir nepilnų 37 gimnazijas, kurias lanko 2,764 mokiniai ir mokytojų 551 mokytojas. Priemokyklinio amžiaus vaikai turi 71 vaikų darželių, kur dirba 110 mokytojų ir tenai vaikų lanko 2,034.

Be to, įvairiose aukštose mokyklose studijuoja aukštus mokslus viso per du tūkstančių studentų. Be to, veikia visoki kursai, kuriuos lanko keliolika tūkstančių kursantų. Veikia aukštesnioji technikos mokykla ir kelios amatų mokyklos. Visų tremtinių įvairias mokyklas ir aukštojo mokslo institucijas yra 25% besimokinančių. Tai labai aukštas procentas, kuris sako, kad lietuvių jaunimas yra mokslo pamėgęs ir bergždžiomis laiko neleidžia. Nors ir mokslo darbas eina tikrai nepavydėtinose sąlygose, bet jisai eina rimtai ir gerai.

Tai yra kuo pasigerėti, gal

ir pasididžiuoti. Ateityje bus kas mokslu apsišarvavę, gerai išsiprusinę dirbs mūsų tautos gerovei ir žmonijos palaimai.

Gi' arklais apieistas Lietuvos jėžuliuose dirvonuose rūdija. Tenai kur mirties angelas siaučia, tenai dirvonuose tik piktžolės auga.

Ateis laikas, grįšime į tėvynę, arklą noragus nušveisime ir plačia vaga išvagosime pūdy-maujančius dirvonus.

Ak, ir čia tremtyje lietuviams nėra svetimas darbas. Štai visų tremtinių bendro skaičiaus 65% yra įsijugę į vieną ar kitą darbą. Turint galvoje, kad Vokietijoje esama daug bedarbių, nes daugelis pramonės įmonių yra visai sudaužytos, jos neveikia, tai dirbančių lietuvių procentas yra labai aukštas.

O juk lietuvių darbe yra nemažas procentas jau nedarbingų žmonių. Vieni dėl ligos, kiti dėl senatvės jau nepajėgūs darbu. Be to, jei atmesime mažus vaikus, motinas, kurios šeimose namų darbus yra užimtos, tai teks daryti išvadą, kad nedirbančių labai mažai atsiras. Kad tremtiniai lietuviai vengia darbo, kad jie dykaduoniauja, tai tik pasakos skirtos mažiems vaikams ir visokiems kvašiu-kams. Jei tik sąlygos leidžia lietuvis darbo nevengia ir jo nesišalina. Taip, lietuvis ir čia palyginamai sunkiame ištėrime pažėmė arklą, knygą, lyrą ir eina Lietuvos keliu.

Jis žengia tuo keliu, kuris veda į NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ. Čia yra jo alfa ir omega, čia jo dienos rūpesčiai ir lūkesčiai.

—Ei pasauli, atidaryk vartus į LAISVĄ LIETUVĄ ir čia niekas ir niekas iš lietuvių nepalikis, visi nors ir pėsčiomis tūkstančius kilometrų žygiuos, kad paimti į rankas rūdįjančių arklų ir vartyti plačiu baru vagonų piktžolėmis apžėlusiam dirvone.

Tuomet atkris vis iki gyvo kaulo įkryjęsios problemos, kur padėti tuos lietuvius, kurie dabar negali grįžti į savo laisvą tėvynę. Gražinkite mums mūsų žemes, palikite tenai mums patiems šeimūninkauti ir tvarkytis tenai taip, kaip mes išmanome ir kaip mes galime ir mokame. Nėsame reikalingi jokių patarėjų, jokių išvaduotojų, jokių išlaisvintojų ir mokytojų patarėjų. Esame subrendusios tautos sūnūs ir dukros ir mokame patys savo reikalus tvarkyti.

Ne mūsų kaltė, kad ant mūsų mažos tautos užgulė milijonų tauta, kuri spauسته spaudžia mus ir perša mums tik Sibiro dykumas. Mes esame supratę lyros vertę, mes esame pažėmę knygą, mes mylime savo arklą.

Tai esame irrodę pas save, savo tėvynėje ir čia ištėrime sudarome progos įsitikinti, kad sugebame, kad galime paimti arklą, knygą, lyrą ir eiti Lietuvos keliu.

Mes esame sau žmonės ir ne-mokame kitiems vergauti. Mes patys sau mokame valdyti, o kiti nesugeba mus tvarkyti. Mums Azijos dvasia yra svetima, o jų jungas mums nepakenčiamas. Mes čia ištėrime jau įrodėme, kad esame kultūriniai įsikurti, mokame savas mokyklas išlaikyti, net pažėgėme universitetų sudaryti ir jame be svetimų mokslo pajėgų galime apseiti.

Nei mūs mokyklos, nei mūsų universitetas, nei mūsų meniniai pasirodymai čia ištėrime niekam gėdos nedaro, o tik visų tarpe sukelia daug džiaugsmo ir gražaus pasigėrėjimo.

Mes norime ir trokstame savo tėvynėje laisvai tvarkyti ir jį savo darbus dabinti.

Neskeryčiojome ir neskeryčiojame, niekam karu negrasi- nome ir nieko svetimo nenorime, ir kitų žemes nesiskėsname, tik leiskit mums mūsų žemėje ramiai gyventi.

—V. Spaliu mėn. 5 d. 46 m. Rheino slėnis.

KAS IŠKELIAUJA IR KAS LIEKA EUROPOJE?

Rašo KAZYS VERŽIKAS

Du klausimai šiandien jaudina kiekvieną lietuvį tremtinį: kada grįšime į laisvą tėvynę ir kur pasidėsime iki to išsivajoto grįžimo? Kai kam, ypačiai tiems, kurie nenori mus suprasti ar net yra pikti mūsų atžvilgiu nusiteikę, atrodo nelogiška: norime grįžti į tėvynę ir norime nuo jos toliau bėgti. Žinoma, tai yra visai naivus užmetimas. Juk matome, kad ir karo pajėga neretai priversta užleisti dalį ar net visą savo ginamąją sritį priešui. Ir jos gi niekas nepašalina, kad ji atsistatytų nuo savo krašto. Priešingai, tokie atsitrukimai, nors jie yra ir labai skaudūs, dažnai perorganizuoja ir sukaupia tolimesnei kovai būtinais reikalingas didesnes jėgas.

Mes ne savo noru traukėmės iš tėvynės, ne savo noru galvojame apie emigravimą iš Europos. Tai laiko sudarytos mums tragiskos sąlygos. Visi tie, kurie išmintingai saugo savo gyvybę, savo asmeniškas fizines ir dvasines pajėgas, tuo pačiu stiprina mūsų tėvynės ateities galimybes. Atėjus lemiamai valandai, kiekviena kūrybinė lietuviška pajėga bus nepaprastai brangi. Daug brangesnė, negu mes dabar sau galėtumėm įsivaizduoti.

Emigravimas į svetimus kraštus iš viso nėra nei naujas nei absoliučiai smerktinas dalykas. Emigruodavo kitos tautos, emigruodavo ir lietuviai. Dabar gi matome, kad mūsų senieji emigrantai, ypačiai Amerikos lietuvių, pasidarė kuone vienintelis moralinis ir medžiaginis ramsis lietuviams šioje klaičioje gilynėje. Atrodo, kad Amerikos lietuviams bus dar kartą lemta suvaidinti didelį (šį kartą gal net lemiamą) vaidmenį Lietuvos laisvės atkovojoje ir lietuvių tremtinių gyvybių išsaugojimo srityje. Taigi savaime emigracija nėra smerktinas, o daugeliu atvejais net absoliučiai palaimingas dalykas.

Tačiau šį kartą emigravimas iš Europos nėra nei paprastas nei normalus įvykis. Mes, lietuviai tremtiniai, neturime užmerkti akis prieš tai, kad Europoje dabar vyksta pasaulio istorijoje retai girdėto masto tautų kilnojimas ir kilnojimas. Juk karo metu buvo apskaičiuojama, kad į Vokietiją buvo atvežta net apie 10 milijonų svetimtųjų darbininkų. Dabar gi vėl apskaičiuojama, kad apie 10 milijonų vokiečių turi grįžti iš rytų (ir kitur) į Vokietiją. Šiuo metu apskaičiuojama, kad Vokietijoje ir Austrijoje (daugiausia UNRRA-os globoje) yra apie vieną su viršum milijoną žmonių, kurie dar laukia savo likimo. Manoma, kad jų tarpe yra apie 200,000 pabaltijiečių. (Tai apytikrė statistika. Yra ir kitokių apskaičiavimų.) Jeigu prie to dar pridursime „kilnojamus“, kurie šiuo metu vyksta iš rytinių Europos valstybių į Sibirą ir kitus tolimus rytų kraštus ir atvykstančius iš rytų naujus kolonistus, tai tikrai nebesuklysim te tvirtindami, kad šitas tautų kilnojimas turės lemiamos istorinės reikšmės Europos veidui gal net ir visai nebetolimoje ateityje. Ta reikšmė kažin ar nebus labai panaši į 4–6 amžiaus tautų kilnojimosi pasekas, kurios suardė didžiąją Romos imperiją ir davė pradžią perėjimui

iš senovės į viduramžių laikus. Daugelyje Europos vietų atsirada nauji gyventojai, kitur vėl gi senieji susimaišė su naujais. Ypačiai slavų banga paplūdo į vakarus. Plotai nuo Vislos iki Elbos, Saalės ir Bohemijos miškų jau 5 amžiuje buvo slavų užimti. Visas tas tautos viliojo ir masinio aukšta Romos imperijos kultūra ir jos gyvenimo patogumai, kurios vienu ar kitu būdu anų laikų barbarai buvo pastebėję ar patyrę. Tada matome, kad ne tik paskiri barbarai germanai, bet net istosios jų giminės pereidavo Romos tarnybon arba, gavę jos leidimą, ten persikeldavo gyventi. Bet buvo ir tokių barbarų, kurie puolimais ir plėšimais norėjo pasisavinti sau Romos kultūros ir civilizacijos laimėjimus. Štai gotai, pasikėlę nuo Juodosios jūros krantų, plėšdami slink Mažosios Azijos ir Balkanų pusiasalio krantais, persikeldami net gi į šiaurį nuo Dunojaus. Lemiamą pradžią anam tautų kilnojimui bet gi davė hunai 375 metais po Kr. g. Daug amžių Europos tautos siubavo, kariavo, kol pagaliau Karolis didysis 8 amžiuje atkūrė vakarų Romos imperiją ir tautų gyvenamos vietos reliatyviai stabilizavosi.

Ką gi matome šiandien Europoje? Be jau pradžioje minėto nepaprasto tautų kilnojimosi (ypačiai didelio slavų šuolio į vakarus), Europą apėmė emigracijos karštligė. Užkalbink kiekvieną Europos miestelį, — sveiką ir vidutinio amžiaus vyrą ar moterį, — tai neabejoja, kad moks 80% be ilgo galvojimo atsakys, kad jie norėtų kuo greičiausiai sprukti iš Europos.

Iš Europos išvykti nori ne tik DP, bet įvairių įvairiausių tautų. Gal pirmoje eilėje norėtų išvažiuoti patys vokiečiai iš jiems nebemielos tėvynės.

Iš seniau buvusių Europoje masinių emigracijų reikia suminėti prancūzų protestantų emigraciją Liudviko XIV laikais. Jie tada emigravo į Vokietiją, Angliją, Olandiją ir Ameriką. 1732 metais protestantai emigravo iš Salzburgo. 1795 ir 1831 metais daug lenkų (ir lietuvių) emigravo nuo rusų priespaudos ir persekiojimų. Didelė emigracija buvo iš Prancūzijos po pirmos revoliucijos. Prancūzai bėgo tada į Belgiją, Olandiją, Šveicariją, Piemontą. Daugiausia bet gi į Vokietiją.

Daugiausia bet gi emigravo anglai. Šie emigravo įvairiausiais sumetimais. Vieni ieškojo nuotykių, kiti geresnio gyvenimo. Kiti vėl bėgo nuo politinių ir religinių persekiojimų. Per laikotarpį nuo 1864 iki 1932 metų (vadinasi, per mažiau negu šimtą metų) iškeliavo 18 milijonų britų. O iš viso per tą laikotarpį iš Europos iškeliavo 52 milijonai žmonių. Vadinasi, anglai sudarė daugiau negu vieną trečdali visų Europos emigrantų.

Prancūzai dabar nori taip pat emigruoti. Žinoma, nurodo, kad maždaug 40% visų žmonių tarp 20–38 metų nori bėgti iš Prancūzijos. Reikia atsiminti, kad prancūzų viešoji nuomonė buvo ir yra prieš emigraciją. Pačiai Prancūzijai dabar reikalinga nemažiau kaip 3 milijonai svetimų darbininkų tam, kad atstatymo darbas galėtų vykti reika-

Lakūnas ir jo padėjėjas žuvo lėktuvo avarijoje, kai bandė nusileisti Clevelando skraidykloje. Šešioliką buvo sužeisti.

lingu tempu.

Italija ieško vietos savo darbininkams. Numato išsiųsti kelis šimtus tūkstančių į Prancūziją. Ir tai nepaisant to, kad pati Italija yra susirūpinusi giminių mažėjimu. Pagaliau Skandinavijoje (Švedijoje, Danijoje) taip pat uoliai studijuojami emigracijos planai, kuriuos nepaprastai skatina Sovietų artumas ir nuolat didėjęs jų agresyvumas. Kokios nuotaikos vyrauja rytų valstybėse, esančiose Sovietų priedangoje ar bent šiprioje įtakoje — galima kol kas tik spėlioti. Bent kiek pirmiau buvo daug rašoma apie žydų palinkimą emigruoti iš tų kraštų (konkrečiai — iš Lenkijos ir kaimyninių sovietų respublikų). Amerikiečių spauda (N. Y. Herald Tribune, May 15, 1946) Leipego mūgės proga užsimena (ir net pabrėžia), kad rusų zonoje nedarbo nėra, kad priešingai — darbininkų stanga. Kas žino NKVD metodus (kad ir iš Lietuvos gyvenimo), tas turi pagrindo manyti, kad nedarbo todėl nėra, kad jau atlikta „emigracija“ į rytus... Taigi, emigracijos siaubas viešai ar neviešai yra apėmęs visas Europos tautas.

Klausimas: į kuriuos kraštus emigruoti? yra pats sunkiausias. Yra kraštų, kurie labai varžo emigraciją. Tai US. Yra kraštų, kurie nevaržo, net numato kviešti emigrantus. Pav., Australija, Naujoji Zelandija, Kanada, Pietų Afrika, Pietų Amerika, Abesinija ir pan. Kur geriau — nuspręsti nelengva. Lemiamos reikšmės čia neturi ir toks praktiškas samprotavimas „kur neleidžia — ten gerai, kur kviečia — ten atsargiai“. Vienas dalykas, atrodo, bet gi yra visai aiškus. Kraštai, kurie nori įsileisti ar net kviečia imigrantus, nėra nusistatę savo kraštą nutautinti ar internacionalizuoti. Daugumoje atvejų jie siekia kaip tik priešingų tikslų. Jie nori savo kraštus ekonomiskai, politiskai ir, žinoma, tautiskai sustiprinti. Jie pilnai pasitiki, kad emigrantus — svetimačius jie pajęs „suvirškinti“ (žinoma, ne brutaliai, bet kultūringai asimiliuoti). Tam ir ruošiami visai apgalvoti planai, nustatoma, kiek procentų kasmet galima įsileisti (kiek bus ne per daug suvirškinimui) ir pan. Savaime suprantama, kad tokių elgesį niekas negali smerkti — tai natūralus savaizaus jausmas. Nė viena apdairi tauta, kuri nori dirbtiniu būdu (per emigraciją) padauginti savo gyventojų skaičių, kitaip negali elgtis. Tautų savižudybė — juk retas daiktas. Užtat visi, kas tik

John Regan sukniubęs virtuvėje po to, kai paspaudė gaiduką šautuvo, kurį laikė jo sūnus. Tėvas norėjo, kad sūnus gaiduką paspaustų.

rengiasi šen ar ten emigruoti, turi tautai nuolat turėti prieš akis. Svarbiausia bet gi tautai rūpėti tiems, kurie atstovauja tuos būsimus emigrantus arba imasi tą emigraciją diriguoti.

Iš šitokių samprotavimų, tur būt, ir kyla tie kompaktiškos emigracijos projektai, kurie siekia to, kad, pav., lietuviai tremtiniai būtų emigruoti į kurį nors vieną kraštą ir ten sudaryti ilkokį vienetą, su savo mokyklomis, savo tvarka, savo tradicijomis ir t. t. Tautai turėtų tuos žmones apsaugoti nuo ištautėjimo. Kitaip sakant, tautai turėtų tuos žmones grąžinti Lietuvai. Sumanymas patraukti ir nėra absoliučiai nerealias. Visiems žinomas Pavolgio vokiečių pavyzdys. Ir vokiškai nemoka, ir ilgą barzdą nešioja, ir vis lieka vokiečiai. Taigi, sektinų pavyzdžių galime surasti ir daugiau. Tiesa, čia daug vėl priklauso nuo asimiliatoriaus sumanymo bei agresingumo, iš vienos pusės, ir asimiliuojamųjų atsparumo. Bet tiesa vis dėlto lieka ta, kad ir kompaktiška emigracija tik labai retu atveju gali pateisinti į tą dedamas viltis. Kodėl? Dėl vienos ir labai paprastos priežasties.

Niekur nerastume tokio krašto, kuris suteiktų tokiai kompaktinei emigracijai bent pakankiamas medžiagines sąlygas. Apskritai (jau minėjau), kompaktinės emigracijos niekas nepageidauja. O jei ir rastumėm tokį kraštą, kuris užleistų tokius tuščius ar miškuotus plotus masiniam lietuvių įkurdini-

mui — tai rezultatai gali būti ir labai neigiami. Tie, kurie esame čia ištremitieji (neišskiriant nė ūkininkų ir laukų darbo darbininkų) nesame pratę prie per daug sunkių, „katorginio“ pobūdžio darbų. Toks „išsikūrimas“ daug kam palaužtų sveikatą galutinai; o jei kas per „kraują ir prakaitą“ įsikurtų, tai tas jau iš ten nebeįsijungtų nei kur kitur nei į Lietuvą. Juk ir Amerikos lietuvių jaunoji karta sunkiai buvo paviliojama į Lietuvą nuolat apsigyventi, nors ji ir karštai savo senąją tėvynę myli ir dėl jos likimo nesigaili nei triušo nei lėšų. Tad didelių vilčių dėti į kompaktišką emigraciją jokių būdu negalima. Juo labiau, kad praktiskai ji vargiai ar yra įmanoma.

Pats įdomiausias ir svarbiausias klausimas — kas gi verčia

FAIRFIELD, Ill. — Lois Wilson, 24 metų, yra kaltinama nužudymu savo vyro Leon, irgi 24 metų amžiaus. Trijų metų sūnus ją išdavė.

kraštams.

Kas galės pirmoje eilėje emigruoti — išvažiuoti į užjūrio kraštus? Pirmoje eilėje sveiki, vidutinio amžiaus žmonės. Kitaip sakant, darbingi ir iniciatyvos kupini vyrai bei moterys. Imigrantus kviečiančių kraštų dauguma oficialiai ar neoficialiai tokias sąlygas stato. Taip, žinoma, ir bus. Toliau galės emigruoti finansiskai pajėgesni žmonės, turį užjūryje giminų. Tad kas bus Europoje?

Kokia banga iš rytų slenka į Europos vakarus — visi žino (kaip tik nuo jos daugumas ir nori pabėgti). Jeigu gi Europoje paliktų tik seniai, paliegliai ir neturčiai — tai anoji banga turėtų dar lengvesnį kelią į Europos širdį. Ar tatau nepakeis Europos veido tūkstančiams metų? Ar Europa nepasikeis taip, kaip ji pasikeitė po 4–6 amžių tautų kilnojimosi? Žinoma, mums lietuviams taip klausimą statyti — gali atrodyti ir

„per platu“. Juk ne vienas pamanyt: kas bus su visa Europa, tas bus ir su mūsų tėvyne. O jei bus reikalas, tai ir toliausiai nuvažiuos sugrįšiu. Va čia tai ir klausimas. Europa tuščia nepasiliks. Nebus vienu žmonių — kiti į ją versis. Juo mažiau setų dauguma oficialiai ar neoficialiai tokias sąlygas stato. Taip, žinoma, ir bus. Toliau galės emigruoti finansiskai pajėgesni žmonės, turį užjūryje giminų. Tad kas bus Europoje?

[„Mūsų Kelias“]

Suvalkiečių Mišrus Choras

Stato scenoje veikala

„KUPROTAS OŽELIS“

Sekmadienį, lapkričio 17 dieną, 1946 m.

ŠVENTO JURGIO PARAPIJOS SVETAINEJE

3230 SOUTH LITUANICA AVENUE

Pradžią lygiai 4 valandą popiet.

Bus gražus muzikalis programos. Geras orkestras šokiams.

Sirdingai visus užprašo dalyvauti, KOMITETAS.

PRANEŠIMAS

Vardas GEDIMINAS SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Pakeistas į

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N.

Paskolos ant Morgičių už 4% nuo 1 iki 15 metų lengvais mėnesiniais atmokėjimais

Taupykit pinigų šioj Bendrovėj, jūsų pinigai yra apdrausti iki \$5,000.00 per Federal Savings and Loan Insurance Corporation Washington, D. C. by the agency of the U. S. Government

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N.

4425 So. Fairfield Avenue, Chicago

CHARLES ZEKAS, Sec'y.

TELEFONAS LAFAYETTE 8248

“BIRUTĖS” CHORAS

Sekm., Lapkričio-Nov. 17, 1946

PRADŽIA 6 VAL. VAKARO IŽANGA \$1.20.

STATO SCENOJE 2-įj AKTŲ OPERETĖ

“ČIGONAI” bus KONCERTAS

PRADŽIA 6 VAL. VAKARO IŽANGA \$1.20. PROGRAMAI UŽSIBAIGUS — ŠOKIAI. KVIEČIA VISUS — “BIRUTĖ”

3133 SOUTH HALSTED STREET 5-NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — ŠEŠTAD., LAPKRIČIO 16, 1946

LIETUVIŲ RATELIAI

SEKMADIENI SUVALKIEČIŲ MIŠRAUS CHORO PARENGIMAS

VAIDINS VEIKALĄ "KUPROTAS OŽELIS" PARAPIJOS SVETAINĖJE

Ši sekmadienį, lapkr. 17-tą, Suvalkiečių Mišrus Choras rengia gražų perstatymą ir vaidins veiklą "Kuprotas oželis".

Man yra žinomas choristų pasižymėjimas ir jų noras, kad veiklas būtų suvaidintas tinkamai ir kad atsilankiusieji būtų patenkinti.

Jie rūpinasi, laiko pamokas net po du-tris kartus savaitėje ir jokio mokesčio iš niekur nereikalauja. Jų tik noras yra, kad vieną kartą metuose publi-

ka atsilankytų ir paremtų jų darbą metiniame parengime, kuris įvyks šį sekmadienį šventos Jurgio parapijos svetainėje, 3230 Lituania Avenue. Pradžią 4 valandą.

Po vaidinimo ir kitų programos numerių šokiai už tą patį įžangos bilietą.

Choro šeiminkės jau kepa storą kugelį, o komitetas parūpins kitas reikmenes — kad nieko svečiams nestokotu.

Na, iki pasimatymo, svečiai! — Choro Rėmėjas

ATSISUKIMAS Į CICEROS LIETUVIUS

Broliai — Sesutės lietuvi, kurioje rutinėje broliškios meilės ugnelė rusena, nepamiršk savo mylimųjų, kuriuos palikai Lietuvoje. Neleisk, kad juos baurus bolševikas kankintų žiau-

riausiom priemonėm. Pastok kelią tremtiniui į šaltąjį Sibirą, niekuo neprasikaltusių žmonių. Ir gelbėk išvietintus brolius ir sesutes nuo budelių, kurie daro visokias pines, kad sugrąžintų juos neva į gimtąją kraštą, kur jų laukia ilgi kankinanti kvotiniai ir pagaliau sušaudymas arba Sibiras vien dėlto, kad jis pabėgo nuo žiauraus budelio, gelbėdami savo gyvas.

Sesutės ir broliai, nebūkite suklaidinti kai kurių mūsų tautos išgamy, kurie per savo šlamštus, ir radio bangomis bando įtikrinti, kad dabar Lietuvoje vien laimė klesti. O kad lietuviai dar būtų "laimingesni", tai juos aptvėrė plieninė siena, kad iš tos "laimės" niekas nepasprūstų ir laiškelio apie savo "laimę" neparašytų.

Todėl, brangieji tautiečiai, stokime į darbą ir dėkime pastangas, kad pralaužus tą plieninę sieną ir įrodžius pasauliui, kad ten ne laimė klesti, o milžiniškas žiauriausiom priemonėm palaikomas kalėjimas. Dirbkime, kad Lietuva nusikratytų svetimųjų jungo ir paliktų nepriklausoma valstybe. Kad atsieks virš paminėtą tikslą ir paluosavus mūsų mylimuosius iš tironiškos priespaudos, reikia didelio vieningumo ir milžiniškų pastangų sukelti kapitalo, kad padėngus neatbūtiniausias išlaidas.

Todėl Amerikos Lietuvių Taryba savo suvažiavime nutarė sukelti aukomis bei kitomis priemonėmis ketvirtadalį milijono dolerių. Chicago ir jos apylinkių L. Tarybos konferencija, kur įvyko pabaigoj rugsėjo mėn., tą nutarimą užgyrė ir nutarė atsikreipti į lietuvių apgyventas kolonijas, kad jos,

BIRUTĖ Kviečia VISUS Į SAVO ŠVENTĘ

Prašysiu, kad perskaitytumėt šį mano raštą iki galio ir kad turėtumėt atminty dieną — lapkričio 17-tą.

Mūsų Birutės choro jaunimas kviečia tamstas atvykti pas juos į meno šventę ir dainos iškilmes. Jų vakaras rengiamas rytoj, lapkričio 17-tą, Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted street. Pradžią 6 valandą vakare.

Birutės jaunimas, vadovaujamas gerb. Jono Byansko ir ponios Genovaitės Giedraitienės, suvaidins kompozitoriaus Stasio Šimkaus parašytą operetę "Čigonai". Be to, bus padainuota daug lietuvių liaudies dainų.

Galiu užtikrinti, kad tamstos ir tamstų draugai nebūsite suvilti, nes mūsų jaunimas, kuris dabar yra susipietęs prie Birutės choro, deda visas pastangas, kad kogeriausia patenkinti svečius.

Taigi rytoj neliūdėkit, nenuobodaukit namie, bet susitarkite su savo draugais ir atvykite į Birutės vakarą. — K. L.

sekmingesniam darbui, sutvėrė Lietuvių Tarybos Skyrius.

Sekdama kitų kolonijų pavyzdį nepasileika nė garsioji Cicero. Štai Ciceroje populiariausias Lietuvių Raudonos Rožės Paš. Klubas, kuris visados ištiesia savo duosniąją labdarybės ranką, savo susirinkime, kuris įvyko lapkričio 1 d., pasiskyrė tris atstovus, kurie kalbės kaip organizacijos, taip ir paskirus asmenis, kad prisidėtų prie tokio praklausimo darbo, kad sutvėrus Lietuvių Tarybos vietinį skyrių, kuris darbuosis Mūsų Tėvynės ir Tėvyninių labui.

Todėl, kai sulauksit laiškelį, arba atsilankys vienas iš virš minėtų atstovų, žinokit, kad jis jūsų brolių bei sesučių lūpmis į jus kalba.

— J. Tarulis.

Lėktuvų Vairuotojų Streikas Pasibaigė

TWA lėktuvų vairuotojų streikas pasibaigė. Kompanija ir streikieriai sutiko ginčą pavesti arbitracijos tarybai išspręsti.

SUGRAŽINIMAS ŽMOGAUS Į PIRMĄ STOVĮ

(Tesinys)

Jeigu žmogus nebūtų sugrąžintas prie savo pradinio stovio ir neturėtų progos grįžti prie to, ką pralaimėjęs, tada Dievas, norėdamas įrodyti savo teisybę, turėtų išgaistinti Adomą, savo rankų darbu, ir turėtų pasakyti, jog negalėjo ir negali pripildyti žeme tobulais žmonėmis. Jeigu tikime į Jo visagalybę, tikime tada, jog darys ką daryti užmanė. Jeigu Dievas, pasmerkdamas žmogų, prižadėjo išnaikinti di-dyji priešą, tada galime remti savo viltį ant šios teisybės ir drąsiai laukti atėjimą geresnių laikų.

Jeigu nėra žmogui sugrąžinimo prie pradinės tobulystės, tada Dievo prižadas, duotas Abromui, neturi reikšmės ir nieko nevertas; nes tame pažadėjime buvo tikrai žadėta palaiminti visą žmonią ant žemės ir suteikti jai gyvenimą. (1 Mozišius 12:3; 22:18; 28:14; Romiečiams 6:23) Šita pažadėjimą Jėhova davė Abromui per priesaiką; ir delei tų dievų priežastį (priesaikos ir Jo žodžio, kurie kaip vienas taip ir kitas yra neatmainomi) tas pažadėjimas turės išsipildyti, ir išsipildys laiku tikru. — Ebreonims 6:17,18.

(Ateinančią subatą bus daugiau) Paskaitos iš Šventojo Rašto iš Tikrojo Tiesos ir tikrosios išminties šaltinio laikomos kiekviena nedėdienį 10-tą val. ryto, svetainėje 5324 So. Halsted St., 2-ros lubos. Išanga liudsa nėra kolektyv.

Kviečiame visus atsilankyti į Šv. Rašto Tyrinėtąją.

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJIEŖOSE"

MODERNIŠKOS KOPLYČIOS DYKAI
Vargonų Muzika ir Solistai su Mūsų Patarnavimu

6812 S. Western Ave.
GROvehill 0142
1410 So. 50th Ave.
TOWNhall 2109

John F. Eudeikis

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 So. Hermitage Ave.
Visi Tel. YARDS 1741-1742

4330-34 So. California Ave.
Telefonas LAFayette 0727

• DYKAI KOPLYČIOS VISOSE CHICAGOS DALYSE

DEL INFORMACIJŲ KAS LINK PALAIDOJIMO ANTRO PASAULINIO KARO VETERANŲ PASIMATYKIT SU

MAŽEIKIA IR EVANS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

STANLEY P. MAŽEIKIA yra veteranas pirmo pasaulinio karo ir narys Darius-Girėnas American Legion Post.
JOHN G. EVANS yra veteranas antro pasaulinio karo ir narys Don Varnas American Legion Post

VETERANAI norintieji, kad jų nesuvaržytas terminal leave aplikacijos būtų notariuotos dykal, tai kreipkitės pas Mažeiką ir Evans 3319 So. Lituania Ave., arba 6845 So. Western Ave.

Mažeika ir Evans

(EVANAUSKAS)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
NAUJA KOPLYČIA
MARQUETTE PARK
6845 South Western Avenue
Tel. PROspect 0099

ANTRA KOPLYČIA KAIK IR BUUVS
3319 Lituania Ave. Tel. YARDS 1138-1139

Tiems, kurie gyvena kitose dalyse miesto ar apylinkėse, pasistengėm gauti kopolyčią kiek galima arčiau prie jų namų.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI
Chicagos
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos

Ambulance Patarnavimas Dieną ir Naktį
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE Miesto DALYSE

J. LIULEVIČIUS
4348 SO. CALIFORNIA AVENUE Phone LAFAYETTE 3572

P. J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED STREET 710 WEST 18th STREET
Telephone YARDS 1419

I. J. ZOLP
1646 WEST 46th STREET Phone YARDS 0781

MAŽEIKIA IR EVANS (Evanaukas)
3319 LITUANIA AVENUE Phone YARDS 1138-1139
6845 SO. WESTERN AVENUE PROSPECT 0099

LACHAWICZ IR SŪNUS
TEL.: CANAL 2515 PULL 1270 COMMODORE 5765
2314 WEST 23rd PLACE 10756 SO. MICHIGAN AVENUE

L. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVENUE Phone PULLMAN 9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANIA AVENUE Phone YARDS 4908

GARSINKITĖS NAUJIEŖOSE

SUSIRINKIMAI

NORTH SIDE.—BALF 4-to skyriaus susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkr. 17 d., po sumos parapijos salėje, 1644 Wabansia Ave. Visi skyriaus nariai prašomi atvykti, nes susirinkimas bus labai svarbus. Skyriaus atstovė gūžs iš BALF'o seimo New York'e išduos raportą. Taipgi bus išduotas raportas iš skyriaus parengimo.

—B. Tubelis, sekretorius.

NORTH WEST LIET. MOTERŲ KLUBO mėn. susirinkimas įvyks šeštadienį, lapkričio 16 d., 8 val. v. p-los V. Kairis namuose 3031 North Parkside Ave. Visos klubietės prašomos laiku susirinkti.

—A. Alekna, nut. rašt.

AMERIKO SLIET. PILIEČIŲ PAŠALP. KLUBO (12 Ward) mėn. susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 17 d., 1 val. popiet, Hollywood svet. 2417 W. 43 st.

—P. J. Petraitis, rašt.

PRANEŠIMAI

BRIDGEPORT

BALF'o 3-čio skyriaus stotis pas p. Alex Budrį, 939 W. 33rd St.

Drabužiai ir kita viskas išvietinties lietuviams priimami kasdien per šonines duris, nepaisant ar p. Budris rasis namie, ar ne. Prie aukos reikia prisegti aukotojo aiškias adresas.

—VALDYBA.

NORTH SIDE.—BALF 4-to skyriaus sandėlis prima drabužius, ke nuotą maistą, muilą ir avalynę kas dien nuo 4-tos val po pietų iki 8-tos val. vakaro. Sandėlis — Seseru na mas, 1641 Wabansia Ave.

BRIGHTON PARK

BALF 6-tas skyrius prima drabužius, maistą bei knygas dėl lietuvių vargstančių Europoje sekančiose vietose: Kass Jewelry Store, 4216 Archer Ave, ir 4401 So. Mozart Street, Kas negalite atnešti, — pašaukite LAFayette 8617, o Mr. Kass paims jūsų auką.

—J. K. Encheris, pirm.

URBA
Gėlės Mylintiems Vestuvėms, Bankietams, Laidotu-vėms, Papuoši-mams.

GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone LAF. 5886 arba 5876

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu i Visas Pasaulio Dalis

KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YARDS 7308

ANDAS

DIEVO ŽODIS

Kaip mes tyrinėjame Biblijos, Dievo šventojo žodžio, istoriją, mes matome kaip žmogus per šimtmečius yra pasistengęs ją sunaikinti, arba neklausyti, ir jos perspėjimus. Karo metu girdėjome apie vieną įvykį Anglijoje. Pamokslininkas lankė ligoninę. Jis turėjo eiti su senu moterimi, kurios namas buvo su bombarduotas. Keli jos kaulai buvo sulaužyti, ir jos galva ir kiti kūno sąnariai buvo gana sužeisti. Ji pasižiūrėjo į lankytąją ir pasakė, "Pamokslinink, esu viską pametusi! netekėjau savo vyro, mano namelis ir visi baldai žuvo—viską esu pametusi!" Tuomet, po momentėlių, ji vėl pradėjo kalbėti: "Pamokslinink, aš pamelavau." "Kaip tai?" paklausė lankytojas.

Po prieglavio ji turėjo mažą ryšulį. Ji ištraukė, ji parodė pamokslininkui devėtą, bet taip pat skaitytą Bibliją.

"Aš pamelavau—aš galėsiu pradėti savo gyvenimą iš naujo su šita knyga!"

Biblija yra netikėtai ta knyga, su kuria galime įkurti naujus namus ir naują gyvenimą, bet su Dievo geruoju laiku, Naują Pasaulį.

Biblijoje randasi toks pamatas, kuris nesugrius su praeinančiais metais. Turime Dievo Žodį, kuris sako: "Dangus ir žemė praeis, o Mano Žodžiai nepraeis!" Mato 24-35). Jo sutvėrimas praeis, bet Jo Žodis pasiliks per amžių amžius! Jo pažadai yra tikri, jei mes tikimės jo.

Kada Biblijos buvo atimtos nuo tų, kurie driso jas skaityti praėjusiose metuose, kada Biblijos buvo sudegintos ir sudraskytos, visuomet daugiau ekzemplierių buvo atspausdinta. Kada šitie ekzemplieriai buvo sunaikinti, ir net originali raštai buvo žmonių sugadinti, Dievas stebuklingu būdu išlaikė Savo Knygą žmonių mintyse. Jo Žodis negali būti sunaikintas!

Tiesa, daugelis neklauso tam žodžiui ir kiti net pasijuokia iš Jo. Jie nenori tikėti kas ten yra parašyta, visuomet ginčydami apie vieną arba kitą žodį. Bet jų netikėjimas nekeičia Biblijos turinį. Ji tebestovi! Ji tebestovės prieš visoki persekiojimą, prieš kiekvieną bedievį ir modernistą, kuris bando Jos tikrąją reikšmę iškreipti. Lietuvis Šv. Kazimiero Draugija sako: "Už šventąjį Raštą nėra ir nebus įvairnesnių ir turtingesnių knygų."

"Aš laikau Tavo Žodį savo širdyje, kad prieš Tave nenusidėčiau," sako Dovydas. (Ps. 119:11). —C.H. (Apmokėta LMD lešomis)

Skelbimai Naujienose duoda naudą dėlto, kad pačios Naujienos yra naudingos

Trijų Metų Mirties Sukaktuvės

Leitenantas RICHARD E. KEKŠTAS

Žuvo bombardavimo misijoje virš Romos, jo lėktuvui nukritus į jūrą, kuri yra tarp Italijos ir Sardinijos; sulaukęs 23 metus amžiaus. Buvo pasigendamas karo veiksmuose nuo lapkričio 26, 1943 m., vėliau oficialiai pranešta, kad jis žuvo.

Leitenantas Kekštas gimęs Chicago, Illinois, vasario-Feb. 26, 1921 m. Paliko dideliamė nuliūdime mylimą motiną Valeriją Kekštą (po tėvais Kil-maitė) ir brolį Clemencę, kuris neseniai sugrįžo iš kariuomenės.

Lieut. Kekštas įstojo savanorių į U. S. Army birželio 6 d., 1942, ir tuo laiku kaip mirtis ištiko, jis turėjo užstarnavęs garbės ženklus iš tarnybos Amerikoje, iš tarnybos Afrikoje-Europoje, su trimis didžiausiais mūšiais. Oro medalių su 4 ažuolo lapais ir pasižymėjusio skridimo kryžiu.

Minint jo liūdnas trijų metų žuvimo sukaktuves, galingai jo pasigenda ir gailisi motina ir brolis, ir jų širdies skausmas tik tas gali suprasti, kas yra netekęs brangaus ir daug žadančio sūnaus. Išleis ramiai brangusis mūsų sūnau ir brolė, svetimos ir tolimos žemės-globoje.

Svenčiausias Mišios bus atlaikytos Visu šventų parapijoje, antradienį, lapkričio 26 d., 8:00 rytu.

MOTINA IR BROLIS, Teta Emilija Kekštas ir Teta Sylvia Zizas ir jos šeima.

Jau pražuvo mūsų laimė, Ir sutemo mums diena; Mirė mūsų brangus sūnelis, Mūs brangiausio jau nėra.

Einam mišku, klausiam medžių, Ar nematėt sūnelio? Žiūrim kapas, naujas kryžius, Ir ant kryžiaus vardas jo.

Atsistojom prie to kapo, Prisiglaudėm prie kryžiaus; Visi, sūneli mūsų mieliausias, Kelk iš kapo to gilaus.

Atsiliepė tylus balsas Iš tų šaltųjų kapų; Vai, sūneli mūsų mieliausias, Aš jau keltis negaliu.

Man nereikia nieko kito—Kad tik rožės žydėtų; Ir tarp rožių, tarp lelijų, Žuvimo sukaktuves, gailingai

Metinės Mirties Sukaktuvės

ALICE ALAUSKAS po tėvais šartvitatė

Persikyrė su šiuo pasauliu lapkričio 16 d., 1945 m., sulaukus pusės amžiaus, gimus Lietuvoje, Kauno rėd, Naujamiesčio parap., Jokubiškių km.

Paliko dideliamė nuliūdime vyras Jonas, sūnus Arthur, 2 seserys: Petronėlė Vilimienė ir jos šeima ir Martha Savickienė ir jos šeima, ciocė Minnie Almond ir jos šeima. Lietuvoje paliko motinėle, 4 seserys ir 2 brolius.

Mes tavęs, mūsų brangioji moteris ir motinėle, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas tave ateisime.

Nuliūdė lieka: Vyras, Sūnus ir Giminės.

Metinės Mirties Sukaktuvės

MARIJONA ŠULCINSKIENĖ

PO TĖVAIS MAJUSKAITĖ, gyvena 3236 So. Emerald Ave.

Persikyrė su šiuo pasauliu lapkr. 16 d., 1945 m., sulaukus pusės amž., Gimus Mariampolės apskr. ir parap., Zencelaukių kaime.

Pasilikė dideliamė nuliūdime 2 sūnus: Juozapas ir William; marti Celija; 2 seserys: Eva Stankus ir švogeris Kazimieras ir jų šeima; brolis Jurgis ir kitos giminės.

Mes Tavęs, mūsų brangioji, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave ateisime.

Nuliūdė lieka: Sūnus, Marti, Seserys, Brolis ir Giminės.

KOTRINA PETROKIENĖ
PO TĖVAIS BRAZAUSKAITĖ, Gyvena 7115 South Rockwell St.

Mirė lapkričio 14 d., 1:00 val. po pietų, 1946 m. Gimus Lietuvoje, Tauragės apskr., Šilalės parap., Kiaukų kaime. Amerikoje išgyveno 50 metų.

Paliko nuliūdė: 2 sūnius Jonas ir marti Annette ir anukė Annette; Juozapas ir marti Thelma, duklė Annette Valantinienė; žentas Stanislovas ir anukas Stanley Jr.; sesers vaikai — Helen, Dorothy, Joseph, Anthony, Catherine ir Andrew Bardauskai ir jų šeimos, ir Bruno Brazauskas ir jo šeima; giminaičiai — Rozalija Petkunienė ir jos vyras Pranciškus, Leonora Zymontienė, Juozapas ir Kotrina Adomaičiai; Annette Juozaitienė, Jonas Valantinas ir Liudvilja Mačanskienė ir jų visų šeimos ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Priklusė prie Dievo Motinos Sopulingosios Draugystės. Kinas pašarvotas A. Petkaus kapl., 6812 S. Western Ave.

Laidotuvės įvyks pirmadienį, lapkričio 18 d., 8:30 val. ryto iš kopolyčios į Gimimo Panelės šventiausios parap. baznycia, o po gėdulingų pamaldų bus nulydėta į šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Kotrinos Petrokienės giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinįjį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdė lieka: Sūnus, Duklė, Anukai ir visos Giminės.

Laid. Direkt. A. Petkus, Tel. GROvehill 0142.

SEKMINGAS BALF 4 SKYRIAUS PARENGIMAS

NORTH SIDE. — Puikiai pavyko BALF 4-to skyriaus parengimas lapkričio 10 d. Visos išlaidos apmokėtos, pelno liko \$80. Naujų narių ir narių, kurie užsimokėjo narystės mokesčių ir aukų viso \$57.75. Aleksas Laurinaitis aukavo \$10, Mr. ir Mrs. John Kupson \$5, P. M. K. \$5; mažesnės aukos bus perskaitytos skyriaus susirinkime.

Mūsų gerb. Kun. klebonas P. Gasiunas atidarė šį parengimą su įžangine kalba.

Kun. R. Klumdis ir adv. Mockus, neseniai atvykę iš Europos, papasakojo savo pergyvenimus Lietuvoje per dvi okupacijas ir apie baidius Vokietijos bombardavimus. Prašė neužmiršti tautiečių, vargstančių visuose pasaulio kraštuose.

Meninę programos dalį puikiai atliko ponia Giedra Gudauskienė ir panelė Helen Petronaitė, kuriom akomponavo Juozas Byanskas. Prie meninės programos dalies išpildymo prisidėjo ir vietinė gyventojas iš jaunesniųjų, tai p-lė Danutė Rekus. Jos gražios dainelės visiems patiko.

Vakaro vedėjas Vincas Rekus energingai vedė programą ir vakaro tvarką.

Darbininkai, Juozas Rekus, J. Lebežinskas, J. Bardauskas ir B. Tubelis, daug pasidarbovę šiam parengimui.

Valgių aukotojos buvo V. Daugirdienė, Ona Deksnienė, E. Rauskinas, Florence Rekus, E. Morkunienė, Ona Mileris, A. Martinkus, V. Tubelienė ir Martha Thomas. Florence Rekus aukavo nylois, taipgi p-lė E. Morkunienė aukavo dvi dovanas.

Visiems geraširdžiams svečiams, kalbėtojams, dainininkams ir visiems, kurie su auku ar darbu prisidėjo prie šio

sėkmingo vakaro, BALF 4-to skyriaus valdyba, vardu vargšančių benamių mūsų brolių ir seserų, nuoširdžiai dėkoja.

V. Tubelienė

9th Ward Lith. Democratic Club

ROSELAND. — Prašome atsilankyti į 9-to Wardo Lietuvių Demokratų Klubo mėnesinį susirinkimą antradienį, lapkričio Nov. 19 d. 7:30 valandą vakaro, Visų šventų parapijos svetainėje, 10806 S. Wabash Ave., Roselande.

Visi nariai prašomi kuo skaitlingiau dalyvauti, nes bus svarstoma daug svarbių reikalų. Taipgi išgirsite komiteto raportus iš įvykusio masinio susirinkimo, o taip pat ir daugiau raportų. Prašome atsivesti naujų narių įrašyti į klubą. Pastaba tiems vyrams nariams, kurie priklauso prie klubo, o jų moterys dar ne.

Prašome atsilankyti ir atsivesti savo draugus ir pažįstamus į didelį prakalbų masinį susirinkimą, įvykstantį sekmadienį, lapkričio 17 d. 2:30 val. popiet, Visų šventų parapijos svetainėje, 10806 So. Wabash Ave., Roselande. Bus geri kalbėtojai. Prakalbas rengia Roselando BALF 57 skyriaus valdyba.

Po susirinkimo alaus bus vel-tui klubo nariams.

S. Dambro, firm.
Al. Laurutanas, rašt.

—Britai reikalauja, kad J.V. mokėtų 50% Jungtinių Tautų išlaidų.

—Prezidentas Trumanas rengiasi praleisti savaitę Floridoj.

BIRUTĖS PROGRAMOS DALYVĖ

LULU RABEN-MICEVIČIENĖ, Artistė-Smuikininkė

Per pastaruosius maždaug dvidešimt metų lietuvių rengiamose programose dažnai figūrovi viena gabi artistė-smuikininkė, Lulu Raben-Micevičienė.

Ponia Micevičienė nėra lietuvių kilmės. Ištekėjusi už lietuvių, gerai žinoma dailės mylėtoja ir uolaus Birutėčio, Aleksandro Micevičiaus, ir nuolat dalyvaudama lietuvių dailės veikloj, ir be to dar mokindama lietuvių vaikus muzikos, ji taip pat moko lietuvių, kad paliko gera lietuvių patriotę. Suprantama, tai yra mūsų kreditui, nes p-lė Micevičienė yra rimta muzikė ir jos dalyvavimas bet kurioj programoj priduoja rimto artistiško tono.

Birutės lapkričio programoj p-lė Micevičienė pildys įžymių kompozitorių Kreiserio ir Wieniawskio kūrinius. —N-a

P-lė V. Kartanaitė Grįžo iš Hawajų Salų

Vieši pas tėvelius

Pereitą sekmadienį visai netikėtai užsukau į p. Kartano vaistinę. Mudviem besikalbant, įėjo p-lė Kartanaitė. Tiesiog nustebino mane. „Na, kaip ir iš kur taip netikėtai, p-lė Venta, atsiradai?“ klausiu jos. Nusisypsoji ir sako man: „Ogi vakar parsiskridau iš Pacifiko.“

„Tur būt buvo ilga kelionė“, aš klausiu jos.

P-lė Kartanaitė atsakė man, kad visai ne, tik 24 valandas iš Hawajų Salų iki Chicago. Skridusi „Clipperiu“ į San Francisco, Calif., o iš ten Transcontinental Airways iki Chicago.

„Ar įdomi kelionė buvo?“ — klausiu jos.

Atsakė, kad skrendant orlaiviu mažai ką galima matyti, nes visą laiką skrendama parduogse. Keleiviai nejaucia jokių nuovargių, nes sėdynės gana patogios. Perskridus Rocky kalnus, orlaivis turėjęs nusileisti Denver, Col., bet kadangi oras buvęs gana blogas ir, be to, pavojingas, tai visai nestojė. Priėjęs, sparnuotas paukštis pakilęs aukščiau iki 18 tūkstančių pėdų, kad galėtų išsvengti siaučianios vėtros. Tokioj aukštumoj keleiviai pradėjo jausti oro trūkumą. Tąsyk „stewardės“ parūpinusios keleiviams oksigeno, kas tuojau visus atgaivino. Visi jautėsi daug geriau.

P-lė Kartanaitė iš profesijos yra mokytoja. Ji mokytojavo pusantrus metus H. S. Pirmiausia mokytojavo Makalai saloj, o pastaruoju metu didelį saloj netoli Honolulu miesto. Ji pasakoja, kad klimatas H. S. yra ypatingai geras ir sveikas, gyvenimo sąlygos irgi labai malonios, tik visa bėda, tai pasiilgsti savųjų. P-lė Kartanaitė labai gražiai išrodo, gal kiek papilnęs ir žymiai subrendus kalboj. Kiek pasilksėjusi ir aplinkiusi Chicago, ji mano ir vėl važiuoti į vakarus profesijos reikalais. Ši kartą gal į Californiją.

P. Kartanai labai džiaugiasi, kad jūų dukrelė laimingai parvyko namo. —G. S. Kaimynas

Svarbios Prakalbos Rytoj Roselande

KALBĖS NESENAI ATVYKĖ IŠ EUROPOS LIETUVIAI

Šį sekmadienį, lapkričio 17 d., Roselande įvyks didelis masinis susirinkimas Visų šventų parapijos svetainėje, 10806 Wabash Ave., 2:30 val. po pietų. Susirinkime kalbės mokytojas Jurgis Savaitis, Dr. J. Gudauskas ir kun. Albinas Martišūnas — svečiai, ką tik atvykę iš Europos tremtinių stovyklų.

Išgirsite jų nepaprastai įdomius pranešimus apie Lietuvą ir tremtinius.

Visi Roselande ir apylinkėse lietuvių kviečiami dalyvauti susirinkime.

Susirinkimo surengimui rūpinasi Bendro Lietuvos Šalpos Fondo 57 skyrius. —Komitetas

Don Varnas Posto Bankietas

Sekmadienį, gruodžio 15-tą jaunų lietuvių veteranų postas turės bankietą. Bankietas tikslas yra pradėti Don Varnas Posto (986) Memorial namo fondo vaju.

Bankietas įvyks Syrena salėje, 4270 Archer Avenue. Bilietų kaina \$3.25 (su takais). Pradžia 5:30 valandą vakare — punktualiai.

Prašome visus atsilankyti ir paremti šį jaunuosios kartos šaukū ir kilnų tikslą.

Be to, bus siurprizas — išpardavimas (auktion). Kitą kartą pranešiu, ką turės išpardavimui. —X.

PRANEŠIMAS

Svarbus susirinkimas Dr-jos Lietuvos ūkininko įvyks rytoj, lapkr. 17 d. 1 val. popiet, paprastoj vietoj. Bus svarbūs raportai. Kaip žinoma, draugijos 40 m. sukaktuvių bankietas įvyks gruodžio 1 d. Dariaus-Girno Svetainėje, taigi rengimo komitetas turi svarbių reikalų pranešti.

Malonėkite visi draugijos nariai — būtinai dalyvauti susirinkime ir kartu, išpildę savo bankieto rezervacijos atvirutę, pridukite ją dr-jos raštiniukui.

— Antanas Valonis, Pirm.

„NAUJIENAS“ SKAITO VISI SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI, JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RASTUS.

MASTER WINDOW SHADE CO.

S. J. VONDRACK Tel. LAFayette 4560
Langam Uždangalus padarom ant užsakymo—Firankom Lazdas—Mes numeruojame ir užkabiname Tavernoms, Namams ir Mokykloms.
VENETIAN BLINDS CASH AND CARRY
1803 WEST 47th STREET (ARTI WOOD STREET)
Nuo 9 ryto iki 5:30 kasdien Ketv. iki 9 vak. Šeštadienį iki pietų.
Jau 22 metai kaip tarnaujame šioj apylinkėj.

TAUPYMAS VISADA MOKA GERUS DIVIDENDUS

Si bendrovė per 41 metus savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutaupytą dolerį su gerais dividendais.
Kiekvieno taupytojo taupiniai yra apdrausti iki \$5,000.00 per Federal Savings and Loan Insurance kompaniją.

PASKOLOS ANT MORGICIŲ UŽ 4%

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

UNDER U. S. GOVERNMENT SUPERVISION
2202 W. Cermak Road Tel. CANal 8887-8999
JOHN J. KAZANAUSKAS, President and Manager
Office hours: Daily 9 A. M.—5 P. M.; Thursdays 9 A. M.—7 P. M. Wednesdays 9 A. M.—12 Noon.

A. L. D. D. NARAI
Phone CANAL 6122
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7868

Ofiso Tel. VIRGINIA 0036
Rezidencijos telefonas BEVERLY 8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 1—3 ir nuo 6—8:30 val. vak.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10758 S. Michigan Ave.
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Ofiso Tel. PULLMAN 1193
Namų Tel. PULLMAN 8277

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON STREET
Val.: 1 ki 3 popiet; 6 ki 8 vak.
Telefonas SEELEY 7330
Namų telefonas DRUMMOND 0597

Tel. YARDS 3146
DR. V. A. SIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
IR ANESTEZIOLININKAS
744 W. 35th Street
Valandos: 11—12; 2—4 ir 6:30—8:30
Pirmadieniais ir nuo 2—4 ir 6:30—8:30. Sventadieniais: 11—12

DR. STRIKOL'IS
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso val.: nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val.
Išimant Seredos, Suabatos vakarus ir Vėnesias.
Ofiso tel. YARDS 4787
Namų tel. PROSPECT 1930

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YARDS 2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
NAUJOJE VIETOJE
2403 West 63rd St.
VALANDOS: 2—4 popiet ir 7—9 vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą.
Telefonas HEMLOCK 7899
NAMŲ TEL. BEVERLY 10211

DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 S. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEMLOCK 5849
Rezidencija, HEMLOCK 2324
Ofiso VALANDOS: 2—4 popiet, 7—9 vak.
Pirmad., Antrad., Ketvutad. ir Penktad., 1:30—4; 7—9 vakaro. Treč. ir šestad. tiktai susitarus.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso Valandos: kasdien nuo 2—4 p. p. Treč. ir sekm. uždaryta
Ofiso Tel.: PROSPECT 3838
Res. Tel.: VIRGINIA 2424

GRÖvehill 4020 (Ofiso ir Rezid.)
DR. A. J. JAVOIS
(JOVALISAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 W. Marquette Rd.
Kasdien nuo 2 iki 4 p. p. ir 6 iki 8 v. (Treč. ir šestad. pagal sutartį)

Dr. J. W. Kadzewick
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6254 S. Ashland Avenue
Valandos—1—4 ir 7—9 P. M.
Išskyrus ketvirtadienį
Šeštadieniais —1—4 P. M.
OFISO TEL. GRÖvehill 5213
REZIDENCijos TEL. HILLtop 2626

Ofiso ir Namų Tel. GRÖvehill 1800
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th St.
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2—4 popiet. 6:30—8:30 vakarais. Trečiadienį pagal sutartį

Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LAFAYETTE 3210
Res. Tel. REpublic 0054
Jei neužsimokėjus — sauk KEDZIE 2868
VALANDOS:
Kasdien nuo 1 iki 3 val. popiet ir nuo 6 iki 9 val. vakarais. Trečiadienio vakarais ir sekmadieniais pagal susitarimą.

DR. J. MOCKUS
DANTISTAS
7550 So. Halsted St.
Tel. Hudson 2096
OFISO VALANDOS:
9:30—12; 2—5; 6:30—8
Trečiadienį uždarytas

Daktarai Žilvičiai
GYDYTOJAS IR DANTISTAS
Naujoj Vietoj
3246 So. Halsted St.
Telefonas CALUMET 7358

KITATAUCIAI DAKTARAI
Dr. Charles Segal
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4729 S. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas YARDS 0554
Jei neatsiliepiu saukite— Res. Tel.: MIDWAY 2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak. Sekmad. nuo 10 val. iki 12 diena.

AKIŲ SPECIALISTAI

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS

Mano 28 metų praktikavimas jūsų garantavimas
Optometrical Akijų Specialistas
Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo arba aptemimo, nervotumo, skaudama akių karštį, atitaiso trumparegystę ir tolgaregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodancia mažiausias klaidas. Speciali atida atkreipia ir mokyklos vaikus.
Atitaisome akių color blind.
Seredomis uždaryta, o Nedėloj VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 vak. pagal sutartį.

Dangely atsitikimų akys atitaisomos be akinų. Kainos pigiau kaip pirmiau.
4712 South Ashland Ave.
Phone YARDS 1373

Dr. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YARDS 1822
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso

Ofisas ir Akinų Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED STREET
Kampus 34th St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Nedėloj pagal sutartį.

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU. ATVIRŲ IR SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir nakintis miegoti, nes jų užsiseņėjusios žaizdos niešti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždekitė LEGULO Ointment. Jų gydymas ypatybės palengvina jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naknti. Vartokite jas taigpi nuo skaudžių nudegimų. Jos taigpi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIA-SIS. Taipgi pašalina perstėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplėšimą tarp pirštų. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskylusios odos. Jos yra geros gydant nuo visų išvirsnių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perstamų ir niežiančių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po \$1.25 ir \$3.50. Atsiųskite Money Orderį į LEGULO, Dept. J, 4847 W. 14th Street, CICERO 5th, ILL.

Arba atvykite į vaistinę
STEM PHARMACY
4847 W. 14th St., Cicero 50r, Ill.

CONRAD
FOTOGRAFA
Studija įrengta pirmos rūšies su moderniskomis užlaidomis ir Hollywood'o sviesomis, DARBAS garantuotas.
414 W. 63rd ST.
Tel. ENG. 5883-40

SOPHIE BARCUS
RYTINĖ RADIO VALANDA
—IS STOTIES—
W.G.E.S.
Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:15 val. ryto.
Subatomis nuo 8:30 iki 9:15 val. ryto.
Pirmadieniais taigpi 7:00 val. vakare.
Išgirsite vėliausias žinias muziką ir kitus idomius pranešimus.
SKAITYKITE „NAUJIENAS“

Visas KALEDINES Dovanas
Pirkite Didelę Lietuvių Jewelry Krautuvę
DEIMANTUS, ZIEDUS, LAIKRODŽIUS ir visokius kitus Jewelry daiktus už žemas, legališkas kainas.
Dabar galite išsirinkti visokius daiktus ir mažai imokėti ir mes palaikysime jums IKI KALEDU.
C. J. BUDRIS
Diamonds, Watches and Jewelry Repairing
3508 S. Halsted St. Ph. Yards 9396

KEISTUTO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
IOS M. MOZERIS, Sec'y
Tel. CALUMET 4118
3236 SOUTH HALSTED STREET
Paskirta
Veteranų
Paskoloms
Namų
Pirkimui,
Statymui ir
Remontavimui
Kreipkitės pas

REMKIME MŪSŲ KARO VETERANUS
PILNAS PASIRINKIMAS RAKANDŲ IR ELEKTROS ĮRENGIMŲ
Ant užsakymo padaryti seklyčios rakandai Kaurai Miegruimio setai Lempos Veidrodžiai
Radios Refrigeratoriai Deep šaldytuvai Television Prosai Mangliai
Eksptariai radio taisytojai
Vladas Klash Overseas Vet USNR
Phones: Lafayette 7771-2
TOWN OF LAKE UTILITIES
1800-02 West 47th Street Corner Woods

